Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Năm thứ nhứt — Số 116

BƯỚC NHÀ NAM

BÁO RA MỖI NGÀY

Chủ-nhiệm: NGUYỄN PHAN-LONG

TELEPHONE N° 696 — Báo quán: 72 đường Lagrandière — Saigon

Quản-lý: NGUYỄN-VĂN-SÂM

GIÁ BÁO: Một năm...12$00 — Sáu tháng...6$50 — Ba tháng...3$25 — Mỗi số...0$05 — Mua báo phải trả tiền trước.

MERCREDI 3 SEPT. 1930

In ra 12 giờ trưa

CÁC VIỆC CẢI-CÁCH CẦN KÍP

Bài diễn-văn của quan Thống-đốc Krautheimer đọc giữa Hội-đồng Quản-hạt bữa 26 Août

(Tiếp theo)

Quan Thống-đốc Krautheimer, nói về tình-hình biến-động trong xứ, nguyên-nhơn từ đâu, nói về cuộc Pháp-Việt hiệp-tác, cần kíp thế nào, sau ngài nói rằng tuy là cái thời-cuộc của xứ Nam-kỳ ta ngày nay, cần phải chú ý từng giờ từng khắc, song cũng không nên thấy vậy mà bi-quan. Vì những chuyện bối rối ấy không có ngăn trở chi cho nông-dân lo cày cấy thương dân lo mua bán và Chánh-phủ lo việc trị quốc yên dân.

Đoạn rồi ngài nói tới vấn-đề cải cách là vấn-đề cốt yếu trong bài diễn-văn nầy. Những lời dịch ra sau đây là lời ngài nói.

Cải cách, không nên quên đám bình dân

Khi mà chúng ta nói tới tiếng « cải-cách » thì người Tây chúng tôi và người Annam các ông cũng có sức thông-minh theo đuổi được những tư-tưởng kim thời, nói tới tiếng « cải-cách » đó là tức thì chúng ta đặt ngay mình vào cõi chánh-trị, đặng mưu cầu thế nào cho được tham dự vào công việc quốc-gia được phần rộng rãi hơn. Nhưng tôi muốn tự hỏi rằng sự « bá bịnh tiêu tán vạn bịnh tiêu trừ » nó gây nên hạnh-phước cho tất cả các dân tộc nà cũng vậy hay không? Có phải rằng chỉ duy có chúng ta mới là chú ý đến việc cải-cách hay không? Còn những người kia, tức là phần đông người ràng buộc vào gia-đình vào làng vào xóm, vào những thói tục ông bà, thì liệu chúng họ có hiểu lòng ta và có hoan nghinh những việc cải-lương chỉ do ở sự kiến giải của ta mà ra hay không? Nói cho ngay thiệt, những điều đó khó trả lời làm sao cho đúng được. Tình hình như vậy, cho nên chúng ta can thiệp vào phương diện cải-cách cũng phải khôn khéo thận trọng lắm mới đặng. Nếu ta đề cho những hạng có học-thức vào cái địa vị xứng đáng với họ, thì ta cũng chớ có quên đám bình dân kia, ta phải làm sao sự sống của họ được thong thả hơn, được sung sướng hơn.

Công việc khó khăn bề bộn ấy, ban Ủy-viên Cải-cách đương nghiên cứu tự-do với nhau, giờ đây tôi chưa muốn nói trước về việc đó, song tôi bày tỏ vắn tắt để các ông biết những vấn-đề mà nhà nước giao cho ban Ủy-viên xem xét là những vấn đề gì.

Tổ chức lại làng tổng cùng là Hội-đồng địa hạt

Trước hết phải lo sửa sang lại cái chế-độ trong làng của dân An nam, tức là cái gốc của xã hội, rồi mới sửa sang lại được cái chế độ trong tổng cùng là các Hội-đồng địa hạt. Đó chính là một việc cải-cách về phương-diện chánh-trị quan hệ thứ nhứt, rồi tự nhiên do đó mà sanh ra một sự chỉnh đốn mới về chức vụ làng tổng, theo liền với sự chỉnh đốn về thuế vụ nữa.

Vấn-đề ruộng đất.

Các vấn-đề ruộng đất có quan hệ lớn ở trong một xứ thuần về nông nghiệp, là những vấn-đề nầy: sự sự bước lên tiểu sản-nghiệp, sự lập ra công điền từng tỉnh từng hạt cũng là cách khai thác ra làm sao, sự lập ra cái chế-độ sản nghiệp của gia-đình, không có thể nhường cho và không thể tịch biên được, sự mở mang Nông-nghiệp Ngân-hàng đủ cả mọi cách, đặng cho các tiểu điền chủ và các tá điền chịu khó làm ăn có chỗ vay mượn, sự định thể-lệ về nhơn công, sự định thể lệ về những việc lôi thôi về chủ với thợ, sự tổ-chức việc cứu tế trong khi dân có tai nạn, sự lập ra những kho trữ lúa để phòng khi giữa mùa cho dân ăn. Hết thảy những vấn-đề ấy sẽ xem xét bàn luận và thi-hành, Chánh-phủ lấy làm chú ý lắm.

(Còn nữa)

Chuyện thị phi...

Chưa gì đã có người gởi thơ đến Nam Chúc mua súng bắn mê

Bước Nhà Nam ngày thứ sáu 28 Août, Nam-Chúc nói rằng ở bên Âu-châu có một ông Bác-sĩ đương chế ra một thứ súng bắn mê, và nói rằng chừng nào súng ấy ra đời, Nam-Chúc sẽ gởi thơ qua nhà chế tạo mà làm đại-lý độc quyền bán súng ấy ở cõi Đông-Pháp. Hình như có nhiều bạn thanh-niên nghe chuyện cây súng bắn mê rồi khoái chí nên đã có một bạn độc-giả gởi thơ tới khen Nam-Chúc và dặn trước khi nào có thứ súng ấy ra đời thì cho hay.

Bức thơ như vầy:

« Cùng ông Nam-Chúc,

« Tôi đọc B. N. N. thấy ông nói về cây súng bắn mê, đúng bắn không chết, chỉ có rát thịt và nằm mê trong sáu giờ đồng hồ là dậy như thường, không có hại gì đến thân thể hết. Xin hỏi ông, tôi không biết vậy mà có thiệt hay không, nếu như quả thiệt thì chừng nào có súng ấy ra đời, ông cho tôi hay để mua một cây mà dùng.

« Tôi không giấu gì ông, đàn bà tôi là một người thiệt đẹp, nó ở với tôi không có điều gì quấy hết, nhưng nó có tật ham đánh bài giờ, hễ tôi xách nón đi làm việc thì nó cũng đánh phấn thoa son, xách khăn đi đánh bài, định chừng tôi gần về, nó mới lót tót đi về.

« Thiệt khổ quá ông ơi! tôi làm lương tháng có trên trăm, nếu nhà tôi nó biết cần kiệm thì chắc là chúng tôi có thể dư ăn và khá được, nhưng nó mang cái tật đánh bài, thành ra tôi làm bao nhiêu nó thua hết bao nhiêu. Lại nó còn mượn chắt riêng của người ta là khác.

« Đã nhiều lần tôi khuyên can nó, hễ tôi rầy nó thì thôi nó không dám cự lại với tôi, nhưng nó khóc lóc, nói rằng ở Saigon xa cha, xa mẹ, ở nhà một mình buồn, xin tôi cho phép nó đi tới [illegible] không? Bạn đàn tôi còn lấy lời nói mà cấm nó không cho nó đi đánh bài, nhưng nó ở nhà một vài bữa, rồi lại đi nữa. Thiệt tôi đi làm việc, khóa cửa bỏ nó ở trong, song khi tôi về, nó ôm tôi mà khóc, nói rằng nếu làm như vậy nữa thì nó tự-vận mà chết. Tôi không biết làm sao nên phải để nó tự do đi đánh bài nữa.

« Bây giờ tôi đã cùng thế rồi, điều giải cho nó nghe thiếu điều rát họng có lúc tôi đánh nó thì nó đòi tự-vận không lẽ đi giết nó hay sao.

« Nay nghe ông nói thứ súng bắn mê, thiệt tôi trông dữ quá. Tôi tính như vầy, ông nghĩ coi có được hay không hễ tôi ra đi làm việc thì tôi lấy súng bắn nó một phát cho nó nằm mê man đừng đi đánh bài nữa. Thây kệ nó miễn là nó đừng có chết thiệt thì thôi ».

Trời ơi! Nam-Chúc đọc thơ rồi toát mồ-hôi-hột. Lại có thứ đàn bà ham đánh bài giờ như thế hay sao? Lại có thứ đàn ông thương vợ đến như thế hay sao? Thì còn nói gì nữa.

Nhưng bạn bạn độc-giả có lòng hỏi đến Nam-Chúc thì Nam-Chúc phải trả lời. Cái thứ súng bắn mê không phải là của Nam-Chúc phát minh ra nên không dám chắc là dùng thường ngày có được hay không. Nam-Chúc chỉ có chắc rằng lâu lâu bắn một phát cho mê man là không hại.

Theo ý ông bạn thì ngày nào cũng bắn vợ để cho cô nằm mê mà không đi đánh bài. Như thế không được đâu, vì e rằng chất thuốc mê ngày nào cũng vô mình cô, không biết chừng lâu ngày cô mê luôn mà khốn. Tôi nói thiệt với ông: Than ôi! Đàn bà như cô, thôi không còn chi gì nói được nữa.

NAM-CHÚC

HIỆU XUẤT BẢN
SÁCH VỀ PHẬT HỌC
của ông ĐOÀN-TRUNG-CÒN
dọn về đường Filippini số 15, kể từ 5 Septembre 1930, sau chợ Bến thành.

CÁI MŨI CỦA CHỊ NẤU ĂN

Cái thân làm người ở bên Huê-kỳ, thật là sướng đủ mọi đường.

Có một chị làm nghề nấu ăn, lúc đi chợ, không biết rủi ro mà bị xe hơi cán, tuy không chết nhưng mà xẹp mũi. Chị ta lên tòa kiện chủ xe, bắt bồi thường cho chị ta 500.000 quan tiền vì cái mũi xẹp, viện lẽ rằng cái nghề của chị ta cần nhứt là cái mũi để hưởi đồ ăn.

Tòa xử cho chị ta được kiện. Thiệt là hay!

THƯƠNG TAY KHỔNG-PHU-TỬ

Chẳng nói, thì có lẽ người mình, không mấy ai là không biết Khổng-Tử.

Khổng Đức-Thành

Cháu 77 đời của Khổng-Tử

Tại đất Khúc phụ ở tỉnh Sơn đông nước Tàu bây giờ, có chỗ kêu là « Khổng tử-thánh-địa », tức là chỗ phần-mộ của Khổng-Tử có đền thờ, có di-mộ, khu vực rất là rộng lớn, qui-mô rất là tráng-lệ. Trải mấy ngàn năm nay, người Tàu vẫn coi Khúc-phụ là đất thánh, cũng như người đạo thiên-chúa coi Jérusalem là đất thánh vậy; triều vua nào cũng lo việc tôn sùng tu bổ, và cho cháu chắt của Khổng-tử, được kế-thế, lãnh tước Diễn-thánh công, ở đó để phụng thờ nhang khói đã có ruộng của nhà-nước cấp cho.

Xưa nay người Tàu hằng năm đến đó thăm viếng kính-cẩn, và Khúc-phụ thành ra một nơi phồn thạnh và nghiêm trang lắm. Đến lối rằng mười mấy năm nay, tuy nước Tàu đánh nhau luôn, nhưng ai cũng phải chừa Khúc-phụ ra, không được đóng quân hay bắn đạn tới đó. Ấy là họ tỏ ý tưởng nhớ công-đức của Khổng-Tử vậy.

Song bình như mấy năm về sau đây, có cái tư trào mới nổi lên mạnh hơn, muốn đè dẹp cái nguồn lạo học cũ, thành ra người Tàu đối với Khổng Tử, cũng có phần lạnh lẽo khác xưa, đến đỗi có nhiều người khởi xướng lên sự tịch biên nhà thờ, lấy lại ruộng đất và bãi cái thể lệ lập Diễn thánh-công đi. Mọi năm họ lấy ngày 27 Août làm ngày kỷ niệm Khổng Tử sanh nhựt, rất là náo nhiệt, thế mà ngày 27 Août mới đây, coi Huê kiều làm lễ kỷ-niệm ấy ở đây, có vẻ lạc lẽo, xem thế thì đủ biết cái thế lực của Khổng Tử ở trong tư tưởng người Tàu đã lần lần suy kém vậy.

Bọn quân phiệt ngày xưa, xa lánh Khúc-phụ ra, không dám lẽ cho khói đạn lửa tên động tới, thì xem chừng bây giờ họ cũng không cần giữ gìn chi nữa. Hồi tháng 5 mới rồi, quân Tấn, là quân của Diêm-tích-Sơn đánh tỉnh Sơn-Đông, làm Khúc-phụ bị tổn-hại dữ lắm. Theo như sự điều tra của một tờ báo Tàu, thì quân Tấn bắn vào Khúc-phụ đến mấy ngàn viên đạn, làm hư hại nhà thờ và di-tích trong thánh-địa nhiều quá. Phải chi Khổng còn lại ở nước Tàu, chưởi Diêm thôi mất mặt!

Tấm hình bổn-báo in trên đây, tức là Khổng Đức-Thành, tập chức Diễn thánh-công là cháu 77 đời của Khổng-Tử vậy.

Nhắc lại các bạn xa gần có lòng tốt, gởi tin tức thời sự lại cho bổn-báo, chỉ nên viết một trương giấy là cùng (trừ việc quan hệ lớn) chớ nên viết dài. Có khi vì sự viết dài đó, mà tin tức của các bạn không thể xem lại và đăng lên được, thật là sự đáng tiếc.

NHỮNG CHUYỆN LỘN XỘN MẤY NGÀY NAY

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 13995

Bọn bạo-động đánh phá nhà việc của làng Hiền-thành vở Cholon. — Sơn đầm Delorme ở Giađịnh đã bắt đặng nhiều tay bạo-động trọng-yếu

Lạ thật! Binh linh của nhà nước và chức việc trong hương-thôn, vẫn lo sửa tuần phòng nghiêm trị, mà sao bọn bạo-động ở đâu cứ nổi lên chỗ nầy chỗ khác mà phá khuấy luôn.

Hồi 4 giờ sáng sớm bữa thứ hai mùng một đầu tháng nầy đây, quan chủ tỉnh Cholon là ông Renault đương ngủ, thì tiếp đặng điện văn cấp báo của ông chủ quận Đức-hoà nói rằng hồi đêm, có một bọn bạo động kéo nhau phá nhà việc của làng Hiền - Thành tổng Cầu - an - hạ, và ở ngay bờ sông Vaico Oriental). Quan chủ tỉnh được tin liền phái-linh về trước rồi 8 giờ rưỡi sáng, thì ngài cũng thân-hành về tận nơi tra xét.

Dò xét ra thì chuyện lộn xộn ấy xảy ra như vầy:

Hồi nửa đêm bữa chúa-nhựt 31 Août và rạng ngày 1er Septembre, lúc ấy vào độ 11 giờ rưỡi, có đám bạo động chừng một trăm người cầm cây vác gậy, thừa lúc vô bị, kéo nhau tới phá hàng rào nhà việc làng Hiền-thành mà xông vào. Đêm đó, thôn-trưởng là M. Huỳnh v Chinh ngủ tại nhà việc, đương ngủ thì nghe tiếng la lối om sòm, liền chổi dậy chạy trốn. Rồi bọn bạo-động vào trong nhà việc, đập phá ghế bàn, lại phá tủ ra, lấy giấy tờ trong đó ra, phần thì châm lửa đốt, phần thì liệng tuốt xuống sông.

Xong đó rồi chúng kéo cả xuống hai chiếc thuyền, bơi qua rạch, tới cướp phá nhà ông Hương-cả Ng-văn Đồn và nhà một vị hương-chức nữa.

Trong khi ấy, thì viên thôn-trưởng ngủ dậy chạy trốn hồi nảy bây giờ đã lại tỉnh, liền tụ-họp đệ-tử trong làng, cùng ra đuổi bắt bọn bạo động. Song không dè đảng bạo động đã để binh mai phục trong một chiếc thuyền đậu ở bến sông, chúng thấy dấu ra thì liền bắn một phát súng để thị oai, dân liệu thế đuổi bắt không lại, liền rút vào bụi cây mà tránh, và sai người lên quận Đức-hòa cấp báo.

Quận liền đánh dây thép lên quan chủ-tỉnh Renault xin phái linh về. Khi về tới nơi, thì bọn bạo động đã tẩu thoát đường nào hết rồi.

Có một vị hương-chức đã nhận diện được nhiều đứa trong đám ấy, chắc chỉ trong nay mai là bắt đặng và trừng trị nghiêm nhặt.

* *

Bữa thứ sáu tuần rồi, ông cò Delorme trong Giađịnh lại bắt được bốn người bạo-động nữa, hình như đều là những người có can vào việc tổ-chức các cuộc lộn xộn ở hạt Gia-định từ hồi đó tới giờ.

Mấy người đã thú nhận rằng có viết truyền đơn rồi đem đi rải, và có treo bảng đỏ nữa. Ấy là những tên Biểu, Ghi, Trần-văn-Sanh tức Gió, và Phạm-văn-Hải tức Thái-hiếu.

Phạm-văn-Hải là người Bắc-kỳ, chính là em rể một viên giáo-học can vào tội làm quốc-sự, mà vẫn trốn tránh bấy lâu, linh đương dò bắt.

Mấy người ấy đều bị giải ra giam ở khám lớn Saigon rồi, để chờ lịnh tòa phân-xử.

* *

Đêm bữa thứ bảy rạng ngày chúa nhựt tuần rồi ở con đường xe lửa Saigon-Nhatrang và Saigon đi Mytho, thấy có nhiều truyền đơn rải như bươm-bướm. Linh bắt được vô số truyền-đơn ấy.

ĐỀ THÁM

Cô Hoàng-thị-Thế

Tuần trước bổn-báo đã trích đăng cái tin của báo *France-Indochine* ngoài Bắc, nói rằng cô Ng.-thị-Bắc, chị cô giáo Giang, tức là người đã chết theo Nguyễn-thái-Học, và cả hai chị em cô đều là yếu-nhơn Việt-Nam Quốc Dân-Đảng, mà sau cô Bắc bị Hội-đồng Đề hình ngày 28 Mars xử chung thân cấm-cố, thì mới đây, cô sanh-hạ một em gái nhỏ, đặt tên là Phạm-thị-Liên. Báo *France Indochine* lại nói chớ nay mai cô Bắc mạnh khoẻ, thì giải ra Côn-nôn, luôn cả đứa con gái vô tội của cô mới sanh nữa.

Nhơn dịp ấy báo *Colon Français* cũng ở ngoài Bắc, nói đại-khái rằng sao lại đày luôn cả đứa con nhỏ vô tội kia, vậy chớ ở chánh-phủ nuôi đứa nhỏ ấy cho cô Bắc không được hay sao? Rồi báo ấy nhắc lại chuyện người con gái ông Đề-Thám đã được chánh-phủ bảo-hộ nuôi-nấng tử tế và cho công việc làm nữa.

Người con gái ông Đề-thám mà *Colon français* đã nói đó, tức là cô Hoàng-thị Thế. Nguyên sau khi ông Đề-thám thất bại và chết già ở đâu không biết, chỉ còn lại có một đứa con gái nhỏ, chánh-phủ bảo-hộ thân-dưỡng hẳn-hoi tử tế. Ấy chính là cô Thế. Chánh-phủ có cho cô qua học bên Pháp từ hồi còn nhỏ, cho tới hồi cô được đâu 17 hay 18 tuổi, thì đậu bằng Brevet Supérieur, rồi cô về nước. Về tới Bắc-kỳ, hồi đó ông Monguillot làm Thống sứ, cho cô về làm việc trong phủ Thống-sứ, theo hạng làm việc có giao kèo (*agent contractuel*) lương-bổng khá lắm. Nhưng được ít lâu, thì cô bỏ mà qua Pháp đã hai ba năm nay, hiện giờ cô vẫn ở Paris. Cô nói với người ta rằng cô sang Pháp, để vận-động đòi lại những ruộng đất của ông Đề-Thám hồi trước, mà chánh-phủ bảo-hộ đã ký điều-ước cho, nhưng sau lại lấy lại.

Nói tóm lại, tuy ông Đề-thám là nhà phản-đối với chánh-phủ bảo hộ mặc lòng, mà về sau chánh-phủ dưỡng dục cho cô Thế, thật đã tỏ lượng của chánh-phủ tử tế lắm.

Ngày nay, về việc cô Bắc, nếu thiệt như cô thương xót hòn máu của cô, không muốn rời đứa nhỏ ra, mà muốn đem nó theo ra chỗ cô-sơn hoang đảo, cho cô mẹ cô con, thì điều đó không cần phải nói. Nhưng nếu không, thì đứa con vô tội của cô Bắc, là Phạm-thị-Liên kia, xin chánh phủ lấy lòng rộng rãi đã dưỡng dục cô Hoàng thị Thế ngày xưa mà dưỡng dục Phạm thị Liên bây giờ, thì thiệt là việc hay lắm.

Sự đó, chẳng những báo « Colon Français » là cơ quan của người Pháp, tỏ ý ước-ao, mà chúng tôi đây cũng thật lòng ước-ao vậy.

Sô-Việt ở gần ngay biên-giới Bắc-kỳ

Theo điện-tin A.R.I.P. ngày bữa kia, thì ở tỉnh Quảng tây bên Tàu chỗ giáp ranh với Bắc-kỳ ta, có đảng cọng-sản lại rục rịch muốn nổi dậy.

Hình như tại Ninh-minh-châu đã có một chánh-phủ cọng-sản lập ra, theo như lối Sô-việt bên Nga, nghĩa là dân vô sản lập ra ủy-viên-hội để tự trị lấy nhau.

Nay mai lại có một bọn cọng-sản, rục rịch muốn đánh Long-châu, là một châu thuộc về tỉnh Quảng-tây, và cách xa biên-giới Bắc-kỳ ta 40 cây số. Sở ở Long-châu đương có sợ bọn cọng sản lại làm dữ như hồi cách vài tháng đây. Ngoài ra lại có một tụi khác, vây đồn linh Tàu đóng tại Ay-điếm, cũng thuộc về Quảng-tây và gần bên tỉnh Lạng-sơn ta, nhưng xem ra linh Tàu đóng ở đồn đó, nhứt định sống thác với cọng-sản, chớ không chịu thua.

Có bán:
DẦU PHỘNG ĂN CHAY
bán sỉ 9 $ một thùng thiết 18 k
bán lẻ 0$60 một ve 3/4 de litre.
DẦU XỔ
bán sỉ 1$30 một litre
bán lẻ 1$00 mỗi ve một litre
TẠI HÃNG:
TRƯƠNG-VĂN-BỀN
40, Quai du Cambodge
CHOLON

đám học sanh

Một cảnh trường mới mở

Bổn-báo được tin rằng ông *Đào-thao-Vỹ* mới cùng với ông *Tôn-ngọc-Tăng* có bằng cấp trường Đại-học Thương-mãi Hồng-kông mở một trường Thương mãi hiệu là « Le Commerce Moderne » dạy về mấy khoa bút toán, đánh máy viết, viết tắt, cũng là tiếng ngoại quốc, tại đường Mac-Mahon số 108 là hiệu buôn của M. Đào-thao-Vỹ (nay đã sang đường Espagne số 137).

Ông *Đào-thao Vỹ* là người thế nào tưởng có nhiều người biết; tuy ông là một nhà thương mãi, nhưng ông vẫn thường vì đồng bào hao của tốn công. Lịch sử ông Đào thao Vỹ chúng tôi không được biết rõ, nhưng lấy việc nầy làm tin là từ khi ở Bắc kỳ xảy ra cái nạn đói, ông đứng ra hô hào, nào là quyên tiền, nào là lập cuộc hát cải lương tại nhà hát tây, tưởng độc-giả chưa quên.

Còn ông Tôn-ngọc-Tăng cũng là người cũng vì đồng bào chủng tộc, ông có du-học ở ngoại quốc về, nên vẫn lo nghĩ đến cái vận mạng tương lai của đám học sanh ta, thường ra vào nơi các trường Thương mãi đã lâu năm. Khi ông còn dạy ở trường Trần-mạnh-Nhần là lúc ở Bắc-kỳ có nạn đói, ông cũng có cổ động và tổ chức cuộc hát tại rạp A-Sâm Dakao thâu được mấy trăm đồng đều gởi ra Bắc giúp dân đói.

Nay hai ông Đào-thao-Vỹ và Tôn-ngọc-Tăng cùng nhau đứng mở một cảnh trường thương mãi nầy thì đám học sanh thanh niên ta rất có hạnh phước, mà bổn báo cũng lấy làm vui mừng. Người như hai ông mà đứng ra chủ trương một cái trường thì còn có gì qui bằng, vậy bổn báo không phải giới thiệu nhiều, tưởng chư độc giả cũng đã dự biết.

CÁI TỤC MÊ TÍN LẠ LÙNG

Vì muốn lật cái mả của một người chết lên, mà đến đỗi đánh nhau, 7 người chết

Bổn-báo đã nói rằng đừng có tưởng là người Âu-châu không còn nhiều cái tục mê-tin lạ lùng quái gở. Bữa trước đã thuật mấy chuyện về con số 13, nay lại có chuyện nầy nữa.

Ngày 1er Septembre mới rồi, tại tỉnh Kovno ở nước Lithuanie, có dân cả một làng kia áp tới nghĩa-địa, định đào mả một mụ đồng-bóng mới chết mấy bữa trước mà lật cái xác của mụ nằm sấp lại. Linh cảnh sát phải can-thiệp, đến đỗi dân và linh đánh lộn dữ dằng, khi giải tán thì thấy 7 người chết và nhiều người bị thương.

Sở dĩ dân làng nọ định làm như vậy là vì họ cho rằng mụ nọ chết mà mụ có thư-phù ếm chú sao đó, nên chi trong làng bị đại-hạn, ruộng rươn cháy khô. Bây giờ chỉ có cách là lật cái xác của mụ lại thì mới yên đặng.

Thuật chuyện nầy ra, không phải để cho người mình lấy nể mà nói rằng đến người Âu-châu còn mê-tín thế kia thì mình có mê-tin điều gì, tưởng cũng không hại Không. Đừng lấy nể như vậy, không đặng. Thuật ra cho biết, là phòng khi nào có người Âu-châu chê cười ta mê-tín, thì ta lấy những chuyện kia ra mà trả lời: « Các anh cũng vô số cái tin sằng tưởng bậy kia cả » còn những cái mê-tín của ta thì tự ta phải lo trừ bỏ lần lần đi mới đặng.

QUAN TOÀN-QUYỀN ẤN-ĐỘ HÒA-LAN SẮP ĐẾN VIẾNG ĐÔNG-PHÁP

Có tin nói rằng đến tháng Novembre tới đây quan Toàn quyền xứ Ấn-độ Hòa-Lan (Indes Néerlandaises) là ông de Graeff sẽ đến viếng xứ Đông-Pháp ta để đáp lễ lại quan Toàn-quyền Pasquier đi viếng xứ ấy hồi năm ngoái.

Quan Toàn quyền Ấn-độ Hòa lan sẽ ngồi một chiếc tàu trọn mà qua đây. Bữa 3 Novembre tàu ấy tới bến Haiphong, ông de Graeff lên đi thẳng lên Hanoi để viếng quan Toàn quyền Pasquier rồi qua ngày 10 Novembre, hai quan Toàn-quyền cùng các quan tùy-giá sẽ do đường bộ mà vào Saigon.

Hiện bây giờ Chánh-phủ đã dự bị cuộc tiếp rước ông de Graeff ở Hanoi và ở Saigon, tiếp rước một cách sang trọng lắm.

BỒ PHẾ THÁNH DƯỢC

Là một thứ thuốc ho siêng của hiệu ĐẠI QUANG có tiếng trong Trung, Nam, Bắc-kỳ, là một thứ thuốc để mà trị những bịnh như sau này: thương phong, cảm gió mà ho, đàm siêng, hoặc ho ra máu, con nít nhơn phong hàng hơi nóng nảy, phế nhiệt tắc tiếng, đau xóc hông, hoặc lớn tuổi mà ho, cả thảy các chứng đều thuộc về phổi và họng mà sanh ra, thì dùng thuốc này liền tiêu đàm đặt ở nơi cuống họng, hay là ban đêm ho, ngủ không đặng, thì phải uống thứ thuốc này, thì hết ngứa cổ, mà lại ngủ êm ái như thường, còn như mới phát thì dùng nội trong giây phúc hết liền.

Xin quí ông quí bà có bịnh này thì mua uống thử thì thấy linh nghiệm của bổn-hiệu nói trên đây.

Cách dùng: Trước khi dùng thuốc phải lắt ve thuốc trộn đều, mỗi ngày uống bốn lần, pha với nước sôi mà uống, người lớn mỗi lần uống 2 muỗng (café) cách 3 giờ uống một lần, như bịnh chưa hết, thì cứ việc uống hoài cho đến hết mới thôi, đừng có khi uống khi không, thì bịnh trở lại liền, rồi nói thuốc không hay.

Giá bán mỗi ve lớn là 0$80 — Giá mỗi lố 12 ve 8$00 —:— Giá mỗi ve nhỏ là 0$40 — Giá mỗi lố 12 ve 4$00

Còn thứ TIÊU NHI CHỈ KHÁI THỦY là 1 thứ thuốc chuyên trị bịnh ho cho con nít.

CHI-ĐIẾM
Tiệm ngành ở Hànội N° 47 Rue du Sucre

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHÒNG
N° 46, Bd Tổng-Đốc-Phương — à Cholon

Thể thao

Tại sao Victoria Sportive thất ước?

Không chỉ làm cho vui lòng người trong tỉnh cho bằng hay rằng hội Thủ dầu-một mời hội Victoria lên tại sân Thủ-dầu-một dượt chơi.

Thật vậy, anh em thanh niên bữa chúa nhựt 31 Août rồi từ buổi sớm mai đến chiều, cười cười nói nói, phê bình nào là kịch liệt, nào ai thắng ai bại, đánh cá cùng nhau vui lắm. Nhứt là anh em trong hội ước ao, sao trời đừng mưa đặng mới được hay và giúp vui công chúng.

May thay 1 bữa ấy hình như trời cũng chiều lòng, nên từ sớm mai đến chiều nắng ráo lắm.

Kể từ 2 giờ, quí ông và anh em ham mộ thể thao, sửa soạn áo quần rồi lần lượt kẻ trước, người sau, dắt nhau lên sân banh.

2 giờ rưỡi kế 3 giờ, trời vừa nhiều hột liền dứt. Ai nấy rất vui lòng cười dỡn với nhau. Lật bật 3 giờ rưỡi, 4 giờ, song cũng chưa thấy xe hơi cho đi rước anh em trong hội Victoria lên. Buồn 1 buồn 1 song có người bàn mới 4 giờ còn sớm, xin anh em an lòng mà đợi. Tình cảnh trong lúc này 10 phút cầm bằng một giờ, nên phần nhiều nóng lòng, cứ cầm đồng hồ mà nhìn mãi. Một lúc nghe đâu nầy hô 4 giờ rồi! Victoria đâu? Victoria đâu? Buồn quá! Có người muốn yên lòng anh em đến xem cuộc đấu cầu, cho rằng kịch-liệt nên vội và nói rằng: «Có lẽ xe hơi bị trục trặc, trước sau gì Victoria cũng lên, xin rán đợi, kế đồng hồ vừa chỉ 5 giờ rưỡi thì trời khi ấy có lẽ cũng buồn- nên chi không mây, không chuyển mà mưa. khán giả kéo nhau vào tribune mà đục mưa, còn ai có xe hơi lên xe mà chịu. Giờ này công chúng lộ vẻ bất bình và than phiền lắm. Đã mất thì giờ trọn một buổi chiều, thêm cực trí đợi chờ, lại bị mưa ướt áo quần, tốn tiền xe cộ, tiền vô cửa, rồi lại về không? Không trách, không phiền sao được? Kẻ viết bài này có lời xin nhắn cùng quí ông và anh em trong hội Victoria đừng thất tín như vậy: một là làm buồn cho khán giả, hai là mất tư cách thể thao, nhứt là — một hội lớn trong Tổng cuộc Annam như hội Victoria vậy. Rất tiếc thay!

Một đám người mộ thể-thao

Thầy bỏ qua rất uổng...

Ai hữu sự phiền lao muốn rõ chuyện vị lai quá khứ, mạng vận, vợ chồng, trong gia đạo của mình ra thể nào họa phước tương lai mà phòng tránh, thì đến xem tướng, coi chỉ tay, cầu quẻ, và quí vị nào muốn chọn cho thích hạp phương hướng cất nhà thương lương, và cuộc sanh phan vị tán để nguyệt mả cho khỏi lầm, và ai có phần phụ tử, phu thê, bất hòa kẻ bắc người nam, thì tôi cũng có thể làm hiệp lại như xưa, vân vân...

Thầy annam
HỒ-NGỌC-SUNG
ở đường đất-banh, số nhà 132
SAIGON

TISSAGE DE SOIERIES ET TEINTURERIE
Pierre LÊ PHÁT-VINH
Téléphone n° 467
SPÉCIALITE DE:
SATINS, PONGÉES DE CHINE ET TUSSORS
SOIERIES SPÉCIALES POUR LES FEMMES ANNAMITES

VIỆC VẶT

SAIGON

Tòa Tiểu-hình xử án những người biểu-tình

Sớm mai hôm thứ hai 1er Septembre tòa Tiểu-hình Saigon nhóm xử 20 người bị bắt trong những cuộc biểu-tình mấy lúc trước. Ông Boyer làm Chánh-tòa, M. Mignard làm Chưởng-lý.

Tòa kêu hai người bị cáo tên Nguyễn-văn-Ngô và Nguyễn-văn-Cang lên hỏi trước. Hai người đều khai là đương đi mần thì bị lính bắt chớ không biết việc gì cả. Còn lính thì lại khai là thấy có một đám đông người tụ họp giữa đồng đánh trống thì chạy đến bắn bồng lên không mấy phát súng để giải tán bọn ấy rồi bắt được hai người ấy là hai người đánh trống.

Quan Chưởng-lý buộc tội rằng trong lúc trong xứ bình tịnh mà đánh trống làm ồn ào còn có thay, huống chi trong lúc này mà đánh trống để nhóm người có ý bạo-động thì tội lại càng nặng hơn. Rồi lời ngài xin tòa kêu án biệt xứ.

Rồi tòa kêu án Nguyễn-văn-Ngô 18 tháng tù và Nguyễn-văn-Cang 15 tháng tù.

Vụ rải truyền đơn

Những người sau này là Bùi-văn-Diệm, Trần-văn-Chai và Ng.-văn-Chất, đều bị M. Delorme cò Giadinh bắt được khi đi rải truyền đơn.

Cả ba người, tòa hỏi gì, cũng đều khai ra là không biết gì cả, chỉ vì lúc ban đêm đương ngủ trong nhà, thình lình nghe tiếng súng nổ bèn thức giấc dậy ra ngoài coi thử việc gì thì bị lính bắt mà thôi.

Bị cáo khai vậy nhưng tòa đưa mấy tờ truyền-đơn của cò Delorme bắt được trong mình Diệm và tấm cờ đỏ của những người biểu-tình cầm ra làm bằng. Trong lá cờ đỏ ấy có viết mấy chữ nhắc cho nhơn dân nhớ đến ngày chết của Sacco và Vanzetti.

Cò Delorme khai rằng trong đêm 25 Août, người đi tuần trên Hocmon rề thấy Diệm đi dưới đường mươn bên đường thì lấy làm lạ, bèn bắt lại xét thấy trong mình có truyền-đơn. Chờ bắt được Diệm lại có một lá cờ đỏ treo trên cao, định cho Diệm treo những cờ ấy. Còn hai người kia là Trần-văn-Chai và Nguyễn-văn-Chất thì cò Delorme bắt được không cách chờ bắt được Diệm bao xa. Sau khi bắt được Diệm rồi thì đi về, nhờ ánh sáng đèn pha, nên người trông thấy hai người ấy đương treo cờ đỏ.

Quan Chưởng-lý buộc tội rằng hai người ấy bị bắt có tang chứng dành rành thì là không còn nghi ngờ gì những người ấy không tuyên truyền cọng-sản. Rồi lời ngài xin tòa phạt ba người này cho nặng.

Trạng sư Cancellieri bào chữa cho Chất nói rằng Chất là vô tội, vì Chất nghe tiếng súng nổ để dọa Diệm đứng lại mà bắt nếu quả Chất là thủ phạm thì đã trốn mất rồi. Và lại ánh sáng đèn cách xa hai trăm thước mà làm sao thấy được người. Còn lẽ nữa, Chất là một người điền-chủ, thì dại dột gì mà treo cờ đỏ gần nhà nó. Còn tên Chai thì cũng vậy. Rồi lời trạng sư xin tha bổng cho Chất và Chai.

Tòa kêu án Diệm 18 tháng tù Chất và Chai mỗi người 15 tháng tù.

Người làm đầu trong cuộc biểu tình

Tòa xử rồi hai vụ trên thì tới phiên Ngô-hoàng-Ngoa, bị bắt trong đám biểu tình ở Tân-Bửu. Chính Ngoa là người làm đầu trong cuộc biểu tình ấy, vì bữa đó có quan chủ tỉnh đến thì Ngoa đứng ra trước đám biểu tình mà nói với quan chủ tỉnh.

Trước kia, tại phòng Bồi-thẩm, Ngoa khai sao thì nay lại khai khác cũ, và nói rằng trước kia khai như vậy là vì bị lính đánh quá.

M. Campana, cò bót Cholon, quả quyết cho Ngoa làm đầu trong cuộc biểu tình, nhưng mà bắt được Ngoa sau khi đàn biểu tình giải tán. Người chứng cũng khai là có biết Ngoa trong một đám biểu-tình khác.

M. Alexandre, thanh-tra mật-thám đi với M. Campana cũng khai như M. Campana.

Quan Chưởng-lý đứng buộc tội ngài nói rằng: Trong hai đám biểu-tình trong ngày 5 và 6 Juin thì đám trước được yên tịnh là nhờ quan chủ tỉnh, còn đám sau thì có hào động hơn, nhưng thế nào mặc dầu, Ngoa cũng là người có tội làm rối cuộc trị-an. Ngoa trước kia có làm việc làng, nhưng sau bị bãi hội tề ra, từ ngày ấy đến nay, lo kiếm người để bạo-động, và việc Ngoa có chưn trong một hội kín là không còn nghi ngờ gì. Ngài xin tòa buộc tội Ngoa cho nặng.

Trạng-sư Giaccobi bào chữa cho Ngoa, nói rằng hương-chức làng thù ghét Ngoa mà cáo vậy, vì trước kia Ngoa có kiện bàn hội-tề làng. Còn nói rằng Ngoa làm rối cuộc trị an thì đúng, vì ấy có quan chủ tỉnh, Ngoa yêu cầu điều gì cũng là chánh-lý và đều nghe lời quan chủ tỉnh mà giải tán xảy ra một việc gì cả thì sao gọi là làm rối cuộc trị an được.

Tòa kêu án Ngoa 1 năm tù.

Kỳ xổ số Quốc-trái Đông-Pháp lần thứ 34, ngày 1er Septembre 1930

Những số sau này trúng mỗi số 1.000$00.

47.266, 106.252, 55.970, 8.855.

Còn 26 số sau này mỗi số trúng 500 p. 00.

42.145	112.259	107.317	45.618
69.716	79.366	54.832	86.040
28.456	60.254	41.586	85.440
87.700	45.780	15.767	81.331
63.188	110.719	114.767	26.123
21.203	119.258	121.228	79.393
45.053	108.784.		

Còn những số trúng 100 p. để chờ có quan-báo đăng rõ ràng, bổn-báo sẽ trích-lục ra cho độc-giả dò coi có trúng hay không?

CHOLON

Giả lính mật thám bị bắt

Tên Lê-văn-Lương 21 tuổi quán ở Cholon quận 14, vô nghề nghiệp mà cũng không nhà cửa và đã bị tiền án hai lần rồi, vì tội du thủ du thực, thế mà chưa kinh, nay lại giả làm lính mật thám nên bị bắt lại nữa.

Bữa 29 Août vừa rồi, vào khoảng 3 giờ chiều, tại đường Paris Lương lại hỏi giấy thuế người khách trú 52 tuổi tên là Ngô văn-Lạc, buôn bán ở chợ Bình-Tây. Thời xui cho Lương làm lính kín giả nên bị lính kín thiệt bắt được. Tra xét, lẽ ra Lương đã không có giấy thuế thân năm nay, mà không lo cho mình lại còn sinh sự lo cho người nên mới bị bắt.

Lần này không thì nào Lương khỏi bị tù, mà hình như nó vui lòng ở tù lắm, nên bữa bị bắt đó nó vẫn tươi tỉnh như thường. Mà phải, vui phải, ở tù còn no hơn là không ở tù mà, ngày đã sẵng hai bữa cơm, hơn là ở ngoài lo chạy từ bữa mà biết đỡ no bụng chưa.

LINH

ĐỒNG BÀO XIN LƯU Ý

Cách sắp đặt của nhà thuốc **Thiên-Hòa-Đường** *số 208 đường Marins tại* **Chợlớn** *thật là hoàn-toàn, thuốc thứ chi cũng đủ; hễ có chứng bịnh nào thì có phương thuốc ấy. Kiếm trong cuốn sách thuốc in bằng chữ Quốc âm của nhà thuốc ấy thì thấy thứ thuốc hạp trị chứng bịnh của mình mua về uống thì thấy hiệu-nghiệm theo tay. Thật là* **Chẳng khác nào trong gia-đình có sẵn một ông Y-Sanh thật giỏi vậy.** *Thường dùng thuốc của nhà thuốc này thì bịnh đã mau lành mà lại chắc chắn hạp phép vệ-sinh là khác nữa.*

MAISON
CHIM SPORT
18 RUE SABOURAIN
Saigon
TÉLÉPHONE N° 113

Có bán đủ các món dùng về thể-thao. Lãnh đương dây vợt, và gởi đồ lục-tỉnh theo cách lãnh hóa giao ngân, bán sỉ và bán lẻ.

Võ-văn-Ban
Directeur

Tiệm vàng Bạc

Bổn tiệm chuyên làm vòng, xuyến, hột, nhẫn, hoa tai, làm rất khéo, bán lãnh khắc con-dấu bằng-đồng, bằng đá, đồ kiểu.

L.-XUÂN-KY
N° 137, Albert 1er, Dakao
Saigon
Kính khải

GIẦY ĐÀN-BÀ đủ mọi kiểu, mốt mới, rất lịch-sự

Phimâ Phimâ

Đồ may mặc cho con nít
THANG-LONG
số 30 đường Sabourain, Saigon
NGUYỄN-CHI-HOA
số 80 đường Catinat, Saigon

16 SEPTEMBRE 1930

Các ngài có đi qua Quinhơn, xin ghé lại hôtel:

Phan-Thanh

PHAN-THANH-KHUYẾN
QUẢN-LÝ

Và lại đương buổi này, người mình mới vừa chen mình vào thương trường cạnh tranh với người Tàu, thì đồng bào ta cũng nên sửa giúp lấy nhau cho mau tấn phát trên con đường thương mãi.

Quí khách nào mà mua lãnh «SÔNG-HƯƠNG» thì đã được một thứ hàng bền, tốt, dùng lâu hư, lâu rách, lại giúp được một phần sức lực cho công-nghệ nước nhà.

AU TISSEUR
N° 1, Boulevard Bonna à Saigon

Dư dùng, muốn bán, một cái xe hơi hiệu De Dion Bouton số 7010, 8 mã-lực, 4 chỗ ngồi, máy sửa có hơn sáu tháng, vỏ và ruột mới, muôi mới, đồ phụ tùng đủ, do nơi số nhà 110 đường d'Espagne.

Xe hơi. 560

Bán một số ruộng chừng 45 mẫu, ở gộp lại một chỗ, gần châu-thành Tânan, dài theo đường lộ, ruộng thượng hạng, giá 900 đồng một mẫu. Muốn mua xin gởi thơ cho M. Ernest Đầu, 8, boulevard Charles Thomson, Cholon.

Nhà trường mới!!!

Của ông Michel, cử-nhơn đã dạy 14 năm rồi trong các trường nhà nước.

Có đủ cả thầy, và giáo-sư cữ nhơn sẽ dạy học sanh rất cẩn thận, và ông Michel chuyên môn dạy Mathématiques cũng dạy nữa năm nay lớp 1er Année và 4ème Année enseignement primaire supérieur.

Năm nay, ông Michel có dạy riêng 12 học-sanh tại kỳ thi mới rồi được 7 đứa đậu Diplôme.

Ngày khai trường: 1er Août 1930.

Có điều chi xin hỏi ông Michel.

1 Rue Lanzarotte
Saigon

Ghe rồi muốn mua cá, do nơi M. Trương-v.-Bền Hội-đồng quản-hạt ở Cholon hay là ở báo-quán Đuốc-Nhà-Nam.

TIỆM SỬA ĐỒNG-HỒ

NAM-VIỆT

Thân-Trụng

Trước ở Dakao nay đã dời về N° 34 Rue Sabourain Saigon.

Bổn tiệm chuyên nghề sửa đồng hồ và các thứ máy nhỏ, như: máy hát, máy viết v. v. làm chắc chắn hiệu hĩ; khắc con dấu, bằng đồng, bằng đá, mộ bia đủ kiểu.

Ngài nào sẵn lòng chấn hưng công nghệ cho người đồng bang khi có cần dùng việc chi xin đem đến bổn tiệm sẽ chắc chắn được như ý.

Kính khải

Thuyền tình bể ái

Đọc lố nơi bể ái, chìm nổi chiếc thuyền tình !.. Linh đinh rày đó mai đây trên mặt sông khổ hoài chưa thoát khỏi bể trầm-luân...

Nhưng hãy đánh tan tục-niệm gỏ về trên tâm với cuốn *Đạo lý nhà Phật* mới xuất bản dày sách quí, xem rất đáng, có đủ tranh ảnh và tiểu-thuyết thâm trầm, giá 1$10. Mua bằng mandat thì khỏi tốn tiền cuốc, hoặc cò, và Cire rembt.

Luôn dịp nên xem:

Du lịch xứ Phật: 0$30
Truyện Phật Thích-Ca: 1$10

M. Đoàn-trung-Còn, 49 rue Lareynière
SAIGON

Nhà Nam!! Nhà Nam!!

MỚI LẠI!

Đó là tên hiệu tiệm may đồ Tây rất khéo mà lại mau, *laine serge* đủ thứ, *catalogue* đủ kiểu, may đúng *mode*, giá phải chăng, quí khách muốn may đồ cho vừa lòng và được rẻ xin mời lại tiệm *Nhà-Nam* ở đường *Amiral Courbet* căn số 17 *Saigon* may thử một lần sẽ rõ.

Chủ tiệm rất hân hạnh tiếp rước.

BÁN RAO HÀNG

Máy hát sơn thủy hiệu SONATA, hát đúng 3 mặt dĩa, trong nắp xi kẽn tốt đẹp phi thường, có phụ thêm 10 dĩa Pathé cải lương kim sắt và 10 dĩa Pathé cải lương kim xoàn, bảo lãnh chắc chắn, 1 máy hát và 20 dĩa toàn mới tinh hảo. *Giá thật rẻ 42$00.*

Mới lại dĩa Béka điện khí, hát bộ Vạn-Thành-Ban, dĩa hát nhà trò ca điệu Huế, và dĩa cải-lương đàn-thổ có dặm đờn tây rất thâm trầm.

Lãnh sửa máy hát và đồng-hồ. Bán đủ thứ dĩa hát và đồ phụ tùng. Gởi cách lãnh hóa giao ngân.

Lê-văn-Tai
N° 82 Rue Georges Guynemer (cap-ca) Saigon
Registre du commerce N° 422

MODERNE
AUTO-ÉCOLE

BREVETS POUR VOITURES
TOUTES CATÉGORIES
24 bis, Rue Lacotte, 24 bis
SAIGON

TRƯỜNG DẠY CẦM BÁNH XE HƠI
XE LỚN VÀ XE NHỎ

Trường tôi lập đã lâu, thuở giờ có danh tiếng đâu đó đều nghe. Nhưng nay mới sắp đặt lại.

Thầy dạy có hai cái Brevets và một Diplôme d'honneur dạy về nghề máy. Ấn bình tại Paris. Le 15 Janvier 1919.

Chẳng những gì đồng bào Nam-Việt ta có thể vào học mà bất kỳ người nước nào, bổn trường cũng chấn lãnh. Và lại trường sang chỗ ăn, chỗ nghỉ cho những người học thì tiện lắm.

Bổn trường dạy cách mau biết và bảo thi một lần thì chắc đậu.

Và việc dạy dỗ, thì chẳng những dạy cầm tay bánh, mà lại dạy về lề luật đi đường (Oral) và dạy máy chút ít, trong lúc đi đường.

Ngoài bổn trường có chỗ mướn xe Camion để đi thi hiệu là Fiat 15 C. V. và để cho đám cưới hoặc tiệc chi thì tôi sẵng lòng chịu rước.

Ai ở xa xin viết thơ cho bổn trường thì tôi sẵng lòng thương lượng cùng quí hữu.

Directeur: PAUL-CHÂU
24 bis Rue Lacotte.
SAIGON

Bán buôn chẳng biết ế-ẩm

Bởi vì nhà bán buôn GIẦY DƯƠNG MA-LE, chẳng hề khi nào biết ế-ẩm, vì tôi có làm quảng-cáo mà giúp bán cho nhiều, và món đồ này đất mối hàng lắm. Tôi còn kiếm đại-lý cho nơi Lục-Châu.

P. ROUSSEL, *Cholon*

Khăn đen hạ giá

Tôi còn đương làm những kiểu khăn đặt riêng tùy ý mỗi ông; xin viết thơ nói rõ mấy lớp và lấy ni tôi sẽ làm ý theo gởi lại, cách lãnh hóa giao ngân, số phí tôi chịu.

Bùng hạng nhứt	3$00
Nhiễu gò hoặc cẩm nhung	2 50
Thứ thường ngoài chợ	1 20

Nguyễn-văn-Búp
Suối đờn Lai-thiêu

Nước dưng nơi Cửu-long-giang ngày 30 Août 1930

Những chỗ đo nước	Ngày đo nước	Mực nước lên: mực cao về năm 1930 — những ngày đo	trước một bữa	mực chót còn nước lên	cũng ngày ấy	mực lớn hơn hết năm 1929	Những ngày nước lên lớn hơn hết trong năm 1929
Luangprabang	29-8- 0	1 m.7[illegible]	1 m 76	0 m.70	1 m 5[illegible]	1 m 75	22 8
Vientiane	»	9 78	9 53	0 51	11 56	14 3	23 8
Savannakhet	»	9 9[illegible]	9 83	0 08	13 7	13 35	[illegible]7 8
Không	»	5 45	5 42	0 13	7 97	7 27	17 8
Strungtreng	25-8-30			0 [illegible]	0 5	10 80	30 8
Sambor	»			0 35	10 9	10 60	1 9
Phnompenh	»			1 2[illegible]	[illegible] 98	10 90	5 9
Soctrang	—			8 [illegible]	10 0[illegible]	12 18	15 9
Tanchau	28-8-30	4 8[illegible]	4 89		6 7[illegible]	6 00	16 9.N.6
Chaudốc		4 11	4 08	1 10	4 [illegible]	8 8	21 9 id.
Longxuyên		3 [illegible]	3 21	1 6[illegible]	2 9	[illegible] 79	23 9 id.
Nuicap		5 10	3 0[illegible]	1 1[illegible]		[illegible] 95	9 10 id.
Rachgia		1 1[illegible]	1 7[illegible]	1 [illegible]	2 50	2 90	11 7 id.
Thotnot		2 82	2 1[illegible]	1 [illegible]	1 5	3 22	3 10 id.
Cantho		2 90	2 90	1 27	[illegible] 6[illegible]	3 17	3 10 id.
Camau		1 5[illegible]	1 22	0 91	1 33	1 81	30 1 id.
Duatho	27-8-30	2 7[illegible]	2 77	1 48	2 [illegible]	2 12	8 6 id.
Daingai		2 9[illegible]	2 10	2 02	3 [illegible]	[illegible] 4	24 1 id.
Vinhthanh		2 [illegible]	[illegible] 90	2 25	[illegible] 17	8 6	23 10 id.
Sadec	28-8-30	1 [illegible]	2 41	1 41	2 1[illegible]	7 90	23 1 id.
Vinhlong	—	1 1[illegible]	1 97	0 91	1 87	2 10	27 10 id.
Travinh	—	9 10	[illegible] 30	0 49		2 [illegible]	20 10 id.
Caibe	—	1 27	2 22	0 78	2 87	2 52	7 8 id.
Mytho	—	1 [illegible]	1 8[illegible]	1 11	[illegible] 18	7 78	4 10 id.
Tanan		1 [illegible]	1 19	0 79	0 9	1 [illegible]	22 10 id.
Benluc	—	1 [illegible]	1 17	0 81	1 [illegible]5	1 51	23 10 id.
Phuan	—	1 [illegible]	1 13	0 59	1 87	1 01	18 6 id.
Kèga	—	1 0[illegible]	1 16	0 69	0 98	1 59	18 11 id.
Nuinai	—	0 [illegible]	0 7[illegible]	0 80	0 87	1 68	23 10 id.
Cap St Jacques	—	0 9[illegible]	1 00	0 89	0 38	1 19	19 11 id.

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

Công-ty hữu hạn vốn 250 ngàn đồng
54 & 56, đường *Pellerin*. — SAIGON
Dây-thép nói số 748 — Dây thép tắc : CRÉDITANA

— Nhận lãnh bạc gởi không hạn-kỳ kêu là « *Comptes Courants de chèques* » bằng bạc *Đông-Pháp* hay là *tiền quan Langsa*, sanh lời 4 phần trăm (4%) mỗi năm.

— Nhận lãnh tiền gởi vô sổ « TIẾT-KIỆM » bằng *bạc Đông-Pháp* hay là *tiền quan Langsa*, sanh lời đúng 5 phần trăm (5%) mỗi năm. Sổ này để cho người tiện-tặng [illegible] ra lúc nào cũng đặng và chẳng cần phải cho hay trước chi hết. Gởi vô bao nhiêu cũng nhận.

— Nhận lãnh tiền gởi có hạn-kỳ kêu là « *Dépôts Fixes* » cho lời 6 phần trăm (6%) mỗi năm nếu gởi một năm trọn. Khi hữu-sự xin rút ra trước hạn-kỳ cũng đặng, nhưng mà nên lời tính 4 phần trăm (4%) mỗi năm, cũng như bạc gởi không hạn-kỳ vậy, tính từ ngày gởi cho tới bữa rút ra.

— Mua bán ngân phiếu (chèques) và lãnh gởi tiền qua Đại-Pháp theo thơ hay là bằng dây thép.

— Lãnh trả bạc tháng cho học-sanh Annam đương du-học bên Tây.

— Cho vay đặng giúp học-sanh muốn đi học thêm bên Pháp hay là Ngoại-quốc [illegible] thức cho vay, xin quí Đồng-bào đến thương nghị với Việt-Nam Ngân-Hàng.

— Cho vay có người đứng bảo lãnh chắc chắn và có đồ bảo-chứng hiện tại đủ.

— Cho vay ở ngoại-quốc về hàng-hóa nhập cảng.

Công ty VIỆT NAM NGÂN-HÀNG [illegible] mà chỉ cho quí đồng-bào biết rõ về sáng [illegible] Nhà-hàng hay là Hãng buôn.

HUỲNH-ĐÌNH-KHIÊM, *Danh-dự Hội-trưởng*.
TRẦN-TRINH-TRẠCH, *Phó Danh-dự Hội-trưởng*.
TRƯƠNG-TẤN-VỊ, *Chánh Hội-trưởng, Ban Trị-sự*.
NGUYỄN-TẤN-VĂN, *Quản-lý Hành-sự*.
[illegible] TRƯƠNG-TÌNH, Dr. TRẦN-NHƯ-LÂN, P. NGUYỄN-VĂN-[illegible], NGUYỄN-ĐỨC-ĐỘ và VÕ-HÀ-TRI, *Quản-lý*.
Pháp-định Tổng-lý : P. LÊ-[illegible]

SÉLECT - AUTO - ÉCOLE
14, RUE SABOURAIN

Là trường dạy cầm bánh xe hơi giỏi hơn hết mà thôi.

Hằng ngày bổn-trường thường được lời khen tặng và mỗi cảm tình của anh em học-trò, dầu mới học hay đã học lâu, mỗi người đều nhìn rằng bổn-trường dạy kỹ càng, đúng đắng hơn hết.

Rằng có đích đáng hơn hết là :

Từ ngày lập trường đến nay không bao lâu mà số học trò thi đậu đã tăng đến 250 rồi.

Chúng tôi rằng điều-định cho trường « **Sélect Auto Ecole** » cứ giữ danh tiếng là trường mạnh mẽ bặt thiệp hơn các trường dạy cầm bánh xe hơi khác.

Xin viếng kỹ :

Cách sắp đặt — Những máy móc xe cộ — Những giá cả

Dạy cầm bánh và lấy bằng cấp về :

Xe Citroen kiểu torpédo.

Xe Camion Delahaye mới, tay bánh rất nhẹ, kiểu xe bộ hành.

Bổn trường bao lãnh cả những giấy tờ đơn trạng về pháp luật. Lệ bổn trường là tính trọn giá, từ khi học trò mới vào học tại trường.

SÉLECT - AUTO - ECOLE
14 Rue Sabourain

Sté Ame POINSARD & VEYRET
PARIS - SAIGON - PHNOMPENH - HAIPHONG - HANOI

Máy cày hiệu ALLIS CHALMERS

thiệt tốt, rẻ, cày mau, chạy dầu hôi hay là essence. Điền chủ nào muốn mua về đem máy tới ruộng cày thử. Ưa viết thơ hỏi Đuốc Nhà Nam, N° 9 đường Lacordière — Saigon.

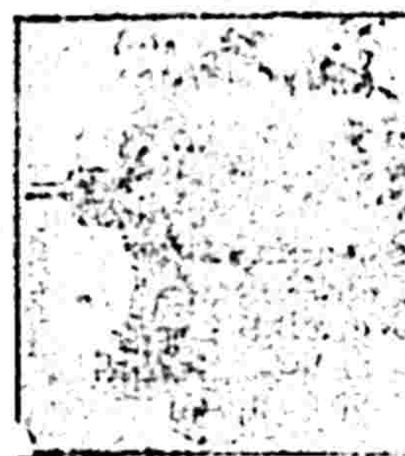

Pompe hiệu RATEAU

[illegible] rất có danh tiếng [illegible] pompe tốt hơn hết bên Pháp [illegible] một giờ [illegible] 10.000 mét nước. [illegible] Pompe [illegible] nước vô [illegible] 200 mét tới [illegible] đã chắc chắc [illegible]

POINSARD & VEYRET
Boulevard Charner N° [illegible] Saigon

Thiên hạ hoan nghinh lắm

Hiệu thuốc sáng lập năm 1925 đã được đồng bào hoan nghinh lắm, có gần 200 thứ thuốc trị đủ các bịnh người lớn trẻ con toàn là thuốc của dòng Việt Nam và Lương-y có cấp bằng y học chữ ra theo [illegible] tân thời, có nhiều chứng khó trị như đàn bà đau huyết trắng, đau máu, đẻ chẳng khó nuôi hoặc không thai nghén, kinh nguyệt bế điều có thai sanh nhiều bịnh là văn văn... các chứng khó nuôi trẻ con là chứng ọc và mang tỳ, nhờ học được phép trị và thuốc của Mạnh-bổn mà trị trăm bịnh đều lành, ang lừng danh tiếng, không bịnh gì là không có thuốc hay. Về các chứng bịnh phong tình huê nguyệt giang mai với lậu thì hổn hiệu lại có đủ thuốc chuyên môn, dầu bịnh lâu mới khó, để, cách nào, biến nhiên chứng lạ kỳ cũng có đủ thuốc kỳ phương trị mạnh mà không hại đường sanh dục. Bịnh gì mua thuốc cũng phải kể cho thiệt kỹ, muốn hỏi điều chi nhờ để có trả lời, có catalogue thuốc để cho ngài nào hỏi.

Ở Saigon trữ bán tại 30 rue Aviateur Garros Téléphone 923

Các nơi, thơ mandat cứ đề cho :

M. DINH-THÀNH-SONG
à Cái-nhum (Vinhlong)

ĐOẢN-THIÊN TIỂU-THUYẾT

VÌ TÌNH NÊN HƠI

Tác-giả : PHƯỚC-HẢI, CÁIBÈ

Bỗng hồ chợ mới Sài-gòn vừa gõ tám tiếng bỗng thấy một chàng thanh-niên, tác tợ 25 tuổi hình dung tuấn tú, mặt trắng, mũi cao, miệng rộng, mặc một bộ nỉ đen chầm rãi đi lại bên xe đó. Ấy là thầy hai Maurice giúp việc cho một hàng buôn ở đường Catinat, thầy là một người hiền từ, nhơn đức. Năm 1924 thầy lập gia đình khốn khổ, vợ chết để lại hai đứa con thơ. Thầy bị hai đứa con ràng buộc nên mới tính gởi về Tânan cho bà thân của thầy là bà cả Thu nuôi, đặng thầy được rảnh rang lo phương lập nghiệp với đời.

Chẳng dè kể từ thầy đặng rảnh rang thầy lại ham vui cùng chúng bạn, đã sa chơn vào bước vào tứ đổ tường mà thầy chẳng hay, chẳng biết. Lúc bấy giờ thầy rất thông thạo về nghề chơi. Xóm bình khang xóm nào thầy cũng biết, BARO, thầy cũng đặng hoàn toàn. Nói tóm lại trong đám khách làng chơi đất Saigon có lẽ tên thầy đã đứng số một.

Kể từ năm 1924 tới nay thầy đã thiếu nợ bạc ngàn. Đã vậy mà thầy chưa biết ăn năn, cứ việc lên xe xuống ngựa. Mỗi đêm thầy xài một hai chục bạc luôn, chẳng hề biết than tiếc. Gặp lúc cuộc đua thì Maurice mướn location dạo chơi hai ba bữa, thầy cặp đặng một cô tuyệt sắc tên là Marie Nếp. Cô này tên tây là Marie nhưng bị mùi của cô Nếp nên các bạn thanh niên đặt tên riêng là Marie Nếp. Khi hai người trao tình kết nghĩa xong xuôi rồi, thầy Maurice mới đem cô Marie về Tân-An khoe cùng bà thân thầy nói rằng cô Marie Nếp là con nhà trâm anh phiệt duyệt, xin bà cho thêm dọn phố ở riêng. Thầy đã vợ ở Tân-an, trở lên Saigon làm việc, mỗi bữa chiều thứ bảy thì thầy mướn Location mà về. Cách hai bữa trước thầy có đánh về cho vợ một cái dây thép kiêu chiều thứ bảy ở nhà đợi thầy về coi hát cải-lương.

Thầy ngồi trên xe mà tưởng thầm theo ý muốn của mình. Lúc này ai trông vào sắc mặt của thầy cũng đều thấy có vẻ tân hoan lắm. Xe Delage chạy một giờ mấy thì tới Tân an. Thầy vừa xuống xe bước vô nhà, thấy thằng ở chạy ra, thầy hỏi rằng :

— Cô có em ở nhà không ?

— Dạ thưa không, cô em đi lên xem một chút sẽ về.

— Cô em có đọng dây-thép của thầy không ?

— Dạ thưa có, cô em có dặn như thầy có về thì cứ lo ... đừng cơm trước rồi nghỉ, cô bữa nay trong mình không đặng giỏi ăn không muốn đi coi hát.

Thầy nghe đứa nói bấy nhiêu đó tiền tố bắt lình rồi đi thẳng vào buồng thay đồ nghỉ. Thầy nằm suy tới nghĩ lui chừng nào thì thầy càng đau ên chừng nấy. Tưởng đem cô vợ sang chia buồn sớt thảm cùng nhau trong khi hữu sự, chẳng dè từ ngày đem cô về cho đến nay thì thật sầu càng nặng hơn nữa, tuy thế buồn song thầy chẳng cho cô hay. Tháng nào thầy cũng gởi về bổn ngàn chục bạc, tiền ăn không đủ cột ba bữa thì biết; cô là một người đi từ sắc trong đời ít có. Bạn đã thua ít sao thua phiền, hết phương kế gì có thể cho lũ nên buộc lòng phải trình cùng một người mà cửa ở gần chợ tên X... Thầy Maurice ở tới gạn hỏi thì cô cứ việc chối giải —

Thật là cờ bạc sanh ra biết bao nhiêu tà tội lỗi, cái thua quá thì phải anh đào ta gái thua nhiều thì sanh chứng ý rai. Thầy nằm suy nghĩ chừng ảo càng thêm đau lòn chừng nấy. Thầy nói thầm rằng. Ta cũng vì nặng mà phải chịu xấu hổ, lợi người đòi nợ. Ấp kẻ khác đòi giai thân. Đã vậy mà nặng không tưởng tình chồng nghĩa vợ mà thương ta, lại sanh tâm tư tình cùng kẻ khác. Kiếp sống của ta bây giờ rất khổ sở. Nếu ta còn sống rằng trên cõi trần này chắc ta phải bị ô, tôi càng xấu hổ hơn nữa. Thôi nặng đã cũng rồi, mũi đôi ta cũng đặng hưởng, vậy thôi ta tự xử lấy ta cho rồi. » Sẵn hồi chiều thầy có mua về một vé thuốc chuột (Pâte phosphorée Steiner) vậy ta bây dùng nó trộn cơm ăn thì chết liền. Thầy ăn hết một chén rồi vào giường nằm ngủ.

Đồng hồ gõ năm giờ sáng thì cô Marie về tới nhà, kêu cửa xong hỏi đứa ở rằng :

— Thưa cô, thầy ngủ trong phòng rồi.

Cô giả tuồng vui vẻ đi riết vào buồng giở mùng ra xem thì thấy thầy hai đã chết! Trí hồ ên, bà cả hay chạy qua, thấy con chết một cách rất thảm thì tức thì khóc thổi núc nở. — An-tăng xong rồi qua ngày sau cô kêu người tới lại bán hết đồ đạc trong nhà, trở về Saigon vui theo đường cũ.

PHƯỚC-HẢI

Rapide auto Ecole
ET AUTO EN RÉPARATION

Trường dạy nghề sốp-phơ, dạy đủ cách làm thợ coi lộ lịn xe hơi và cách sửa các thứ máy xe hơi

Trường tôi đã mở lâu năm, [illegible] ngày nay [illegible] qui ông đã [illegible] sốp phơ tại trường [illegible] đã tới có phát cho mỗi người 3 cuốn sách dạy về máy xe hơi [illegible] nói xuất bản, và [illegible] thầy dạy sửa máy và thầy cạo, mượt, có thầy Lê-Nghị cầm tay bánh xe ra dạy có nhiều giá rất tốt của quan trên và quan Toàn quyền Đông-dương cho, Médaille Hoàng đế Annam và Hoàng đế Caomên.

Dạy rất mau thành nghề, rất giỏi thi một lần chắc đậu, có chỗ ăn chỗ nghỉ rất kỹ lưỡng, giá rất rẻ hơn các nơi, cho mướn xe thi, Camion, và Torpédo đủ hết.

Trường tôi có có Nguyễn-thị-Lường dạy đờn bà cầm tay bánh và thi.

Xin quí ông chủ ý có muốn sửa xe đem tới, có nhiều thợ máy giỏi trong trường lâu nghề sửa rất kỹ càng giá rẻ lắm.

Mỗi khi đem xe đến sửa rồi có cho thêm quyển sách dạy về máy xe hơi nói bằng chữ quốc ngữ rất hữu ích trong khi giữa đường, nói về các thứ bu và cách sửa. Cách cân Magnéto.

CHU-VĂN-HAI
N° 51, Colonel Grimaud
Trước chợ-mới Saigon sau gare Cuniac

Bd GALLIÉNI
7 à 29

Phòng khám hồi rộng rãi và

Téléphone : 776
Tam-Kỳ Khách-Lầu
HUỲNH-HUỆ-KỲ Chủ-nhơn

Annexes Rues Colonel Grimaud et Bourdais rất sạch mát

RADIO DAKAO

NGUYỄN-VĂN-DUNG 250-252, place Maréchal Foch Saigon

Tôi mới lập một cửa hàng tại Đa-cao, chuyên khổ-tạo và bán các thứ máy vô tuyến-điện, máy bắt điện (Pick-up) cũng có lãnh sửa máy hư và bán đồ các đồ phụ tùng trong máy.

Xin quí khách nhơn dịp đến cửa hàng tôi đặng xem cho biết và giúp cho đồng bào trong bước thương-trường mới mẻ này.

Vì số buổi ít nên tôi bán rẻ hơn các nơi. Những máy của tôi đều chế tạo tại đây nên rất hạp phong thổ lắm. Tiếng kêu rất thanh tao và máy lại rất đẹp. Những máy nhỏ giá lối 40 $ và 50 $

Xin quí khách chiếu cố, tôi rất đội ơn

NGUYỄN-VĂN-DUNG

PHÒNG KHÁM BỊNH

TRẦN - VĂN - SANG

Lương-y Bồn Quốc
Cấp Bằng Cao-Đẳng Y-Học Đường Hanoi
THUDAUMOT

Trị đủ các chứng bịnh.

Có mấy thầy phụ giúp cần mẫn làm cho Quí-Khách sẽ vừa lòng. Có phòng riêng khách riêng. Qui-Khách ở lại một hai bữa uống thuốc cũng được, khỏi mướn phòng ngủ lôi thôi. Chỗ ở thanh tịnh mát mẻ, đưa bộ hành ra Saigon đi ngang nhà rất tiện. Lúc mạnh đi Longhải Baria hứng gió biển cũng gần.

Xin Qui-Khách vui lòng đến uống thuốc một lần cho biết chơn giả

(Sáng 8 giờ tới 10 giờ
Giờ coi mạch)
(Chiều 3 giờ tới 4 giờ)

Thuốc ho sắc vàng

Thuốc này trị những chứng ho. Như là ho gió, ho lao, ho tổn, ho sốt huyết bất lưng lâu năm. Hễ uống thuốc này vô trong một hai ngày thì thấy thuyên giảm ngay; ăn ngon ngủ được thì quả nhiên cắt ho phải liền.

Bổn đường chẳng nề tốn công và tại Trung-Nguyên lựa chọn được nhiều thứ thuốc tốt đem qua Việt-Nam bào chế ra một thứ thuốc đó hiệu là Chỉ-Khái-Hoàn, ai ai cũng đều nghe tiếng. Mua sỉ thì tính giá riêng. Các tỉnh đều có gởi bán.

Mandat đề gởi cho Huỳnh-Bình
Chủ tiệm VẠN-AN-ĐƯỜNG
13 Rue de Bonnard Saigon

Làm ruộng

Cách dùng phân tro tây hiệu CON CÁ

Mỗi mẫu bỏ mười bao phân 50 kilos.

Trộn phân với trấu trớt đặng dễ rải vì phân nhiều lắm sợ gió bay đi chỗ khác.

Rải phân sau khi cầy, rải phân rồi bừa lại cho đều rồi mới cấy lúa.

Nên dùng phân thứ KA mà làm mạ, mỗi công bỏ một bao phân, trộn với trấu như nói trên đây, cầy rồi rải phân xuống, bừa trục cho kỹ rồi mới rải giống. Chừng ít bữa thì mạ lên tươi tốt.

TRƯƠNG-VĂN-CAM
Quản-lý Hãng Tân-Công-Ty Thảo, Tổng đại lý bán phân hiệu CON CÁ
[illegible] Saigon, CHOLON

Qui vị chủ xe kéo và xe hơi

DUY CÓ MỘT MÌNH

Tiệm « TRƯƠNG-HOÀNH » số 25-27 đường Bd. Galliéni (đường Saigon-Cholon) giây thép nói số 374, đóng, sửa và bán đủ đồ phụ tùng xe kéo không sót món nào ;

Balle tennis, vỏ và ruột hiệu « **Dunlop** » xe hơi, xe máy dầu, xe máy đạp và xe kéo. (*Tục kêu là vỏ đen mười ba chữ*).

Có trữ bán nhôm tấm thiệt tốt để làm thùng xe kéo, bề dài 2m 50, ngang 1m 25, dày 1 ly. Bố lợp mui xe kéo màu đỏ (toile stéganique cachou) số 9 0 chữ đỏ tốt thượng hạng.

Có trữ bán sỉ và lẻ những Bougies chơn ngắn nos 8, 9 et 11.

Những hàng bán tại tiệm « TRƯƠNG-HOÀNH » toàn là đồ đặt tại hãng có danh bên tây, thiệt tốt và chắc mà bán giá thiệt rẻ vì số hụi ít.

Ballons « Spécial Williams » và Balle tennis « **Dunlop** » bổn tiệm tính giá riêng cho các hội thể thao.

Những vỏ xe hơi hiệu Dunlop của bổn tiệm bán ra đều có bảo kiết.

Qui vị muốn mua đến tiệm hoặc gởi thơ xin giá (Tarif) hoặc mua theo cách lãnh hoá giao ngân bổn tiệm thì hành lập tức.

THUỐC BỔ Á-PHI

Của hiệu LỢI - SANH - ĐƯỜNG
300, Paul Blanchy tại chợ Tân-định. — Saigon

Ai muốn khỏi tiền mất tật còn, thì tiệm cho được hai thứ thuốc bổ [illegible] bổn hiệu đã thông hơn từ Nam chí Bắc và cả Lục-châu ai cũng đều công nhận [illegible] và không hề sanh ra chứng bịnh khác.

1° [illegible] TÊN ĐẠI BỔ. — [illegible] hay nhiều bổ [illegible] được bịnh và được bổ thêm tinh thể và tinh thần.

Mỗi ve, **5 $ 00**

2° [illegible] TÊN THẦN HIỆU. — [illegible] hay nhiều [illegible] ngày thì bổ ngay. Thuận tiện cho mấy người đi làm và đi đường.

Mỗi gói 100 hườn giá **1 $ 00**

[illegible] đông thuốc, [illegible] Cửi thuốc [illegible] trong [illegible] đường có bán đủ các thứ thuốc [illegible] Lương-Y rất có danh tiếng. Chẩn mạnh không lấy tiền, ai có bịnh gì cần cấp thì mau mau đến [illegible] tông chỉ và cho, nếu ở xa thì gởi thơ nói cho rõ chứng bịnh.

Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-[illegible]

AUTO VANNIER

Etablissements PIERRE-LOUP

Ở góc đường **VANNIER** và **CATINAT**
có bán đủ đồ phụ tùng xe hơi và xe máy

Essence SHELL
Vỏ ruột đủ hiệu — **Giá rẻ**

Ai chụp hình cũng đặng

Người Âu-châu phát minh máy chụp hình [illegible] là lâu rồi, nhưng mà ai muốn tập chơi [illegible] phải lắm công phu rèn tập, lại tốn kém [illegible] trăm bạc mới là chụp đặng chút ít. Vì [illegible] hễ muốn chơi chụp hình mà phải [illegible] lòng. Bổn hiệu chẳng muốn cho những [illegible] thất vọng, và ai muốn chụp hình [illegible] được ngay. May thay trời chẳng phụ lòng [illegible] hiệu mới gặp được một nhà chuyên môn [illegible] về máy chụp hình, mới phát minh ra một thứ máy chụp hình rất tiện lợi mà lại rẻ tiền, [illegible] biết chụp [illegible] cũng không biết, hễ chỉ sơ một lần, thì bắt buộc phải chụp hình được tốt ngay, muốn làm hư cũng không đặng.

Máy chụp hình là món đồ dễ chơi rất có ích mà ngày nay Bổn-hiệu lại có sắm máy rất phương tiện và rẻ tiền, tưởng ai ai cũng nên sắm một cái để chơi. Máy chụp hình này hiệu BOX CAMERA giá bán từ 7 $ 9 $ 12 $ và 14 $ 50. Máy này tuy [illegible] cũng tốt bằng các thứ máy giá đáng 50 $ 70 $ mà lại tiện hơn máy [illegible] nhiều lắm.

Ai muốn [illegible] thơ ngay cho tiệm hình KHÁNH-KÝ N° 54 Boulevard Bonard Saigon [illegible] ngay. Trước khi mua, ai muốn chụp thử đã coi, không phải trả tiền.

Sẽ có sách chỉ cách thức chụp hình rành rẽ bằng chữ quốc-ngữ.

HÃNG

" AU DRAGON D'OR "

Chủ nhân
L. Denkwitz & P. A. Foinet
150, đường Mac-Mahon — Tél. 888

Chuyên nghề đóng bàn ghế và sơn vẽ trong nhà. Mà dọn hết công việc trong nhà mới có thể làm được vừa lòng nhiều quí khách Annam

[illegible] **THIÊN-THỜI** của Pharmacie *NGUYỄN-VĂN-TRI* ở Mytho chế ra, đã cứu được nhiều người [illegible] thiệt thoa tiếp thêm, [illegible] mười bịnh không trật một. Dám cam đoan.

Feuilleton [illegible] 2 53

PHIÊU LƯU TIỂU-THUYẾT

BỨC THƠ OAN NGHIỆT

Tác giả : PHAN DUY KẾ.

Cảnh-Huỳnh ngó nàng thiếu nữ ấy và nói rằng. « Thế nào nàng cũng nhận quyết cho tôi rằng đã mang nặng chữ tình cùng Mỹ-Huệ, mà đành quên lời cựu-ước là nàng Thu-Thủy sao ? »

— Thật vậy.

Cảnh-Huỳnh thở ra và tiếp rằng : « Cái hàm-oan của tôi gỡ chưa xong bây giờ dầu cho tôi có nói cách nào cũng chẳng ai tin ; thôi nước một ngày một chảy, việc một ngày sẽ tới, rồi đây nàng cũng sẽ thấu được lòng tôi bao nả. Còn phận tôi nay đã nghèo khổ bần hàn, mà được nàng Thu-Thủy đem lòng tưởng đến, thì dầu non mòn, biển cạn, tôi cũng không quên, nhưng mà cái cuộc trùng-lai thì chắc không bao giờ có được. Chẳng phải tôi cố ý phụ-phàng tình kim cải chí vì giai-cấp sang hèn, mà buộc lòng tôi phải lấp ngơ. Vậy xin nhờ nàng đỡ lời khuyên giải cùng nàng Thu-Thủy hãi sớm lo chọn người xứng đáng mà vầy nghĩa trước mai, kẻo ngày xuân nỏ chẳng chờ người ; còn phận tôi đây như hoa trôi, bèo chảy, sá chi mà phải trông đợi đêm ngày.

Nàng thiếu nữ ấy đáp rằng : Chẳng dầu tham vàn, bán thuyền ông thay dạ đổi, cũng không ai nói gì đâu. Chàng chớ viện lẽ giai-cấp phú-bần, đặng chối từ cho mạnh miệng. chàng hãy biết rằng : vì dầu cho nàng Thu Thủy phải bỏ hết cả gia tài, sự nghiệp đặng khỏi phụ lời ước hẹn khi xưa, thì nàng cũng vẫn vui lòng. Nếu nàng có bụng trọng giàu, khinh khó, thì dầu có đến ngày nay mà nàng còn không quạnh quẽ như vầy ; có phải vì nàng trực-tiết cùng ai đó chăng ?

Thôi như vậy cho biết bọn nữ-nhi nam-hóa nào phải hết thảy đều lòng dạ tiểu nhơn, còn kẻ mang lốt râu mà cũng chưa ắt thiệt toàn có lòng quân-tử vậy. »

Nàng thiếu-nữ ấy và nói và trộm xem sắc mặt của Cảnh-Huỳnh thấy chàng đã có hơi giận, nhưng không nói gì đặng. Chàng tự nghĩ rằng : Lòng mình ngay thì mình biết, chớ ai dầu thấu rõ cho mình; bọ cứ lấy việc đã có xảy ra trước mắt mà nói, chớ [illegible] ai bị-tật nói xấu cho [illegible] hay sao mà hòng giận người được; giả như mình là người ngoài cuộc, thì tất nhiên mình cũng phải nói Cảnh-Huỳnh là một thằng bậy trong vụ nầy nữa.

Thôi âu là phải tìm tâm tìm bắt cho đặng kẻ làm mưu hại ta, làm cho rõ lẽ ngay gian, cho mọi người đều xem thấy, [illegible] trước là giải sự oan ức cho nàng Mỹ-Huệ, kẻo dưới cửu tuyền nàng đang trông, [illegible] lấy ta; sau nữa là nàng thiếu nữ nầy biết đặng cho ta là kẻ tham vàn bán huyết, [illegible] đáng quên đó nữa.

Cảnh-Huỳnh nghĩ như vậy rồi, bèn hỏi nàng thiếu nữ ấy rằng : « Một, hai, [illegible] cũng nghi ngờ rằng tôi đã lỡ thương Mỹ-Huệ mà phụ phàn duyên cũ hay sao ? »

— Em đã nhứt quyết như vậy chớ không nghi-ngại hết, nếu chàng nói lòng chàng ngay, dạ chàng thẳng, vậy chàng có ứng cớ gì cho em tin chăng ?

Cảnh-Huỳnh trả lời rất cứng cỏi rằng : « Tôi kỳ trong một tuần, nàng sẽ thấy được tấm lòng đoan chánh của tôi, nếu quá ngày ấy mà tôi chưa tìm được bằng cớ gì chỉ tôi là người ngay thẳng, thì ắt tôi không còn ở trên dương thế nầy mà [illegible] nhơ-nhớ, kia nữa »

Nàng thiếu nữ ấy ra dáng vừa ý và hỏi gặn lại rằng : « Có chắc như vậy chăng ? »

— Chắc lắm.

— Vậy mới đáng mặt trượng phu, chớ làm trai mà để cho người ta chê-bai khinh rẻ, thì thà chết đi cho rảnh, chớ sống làm chi mà càng thêm tủi hổ. Nếu trong bảy ngày đó, chàng chưa tìm được lẽ nào khác cho người ta biết chàng là người có tội, thì tin chàng hãy nhớ đừng để cho em thấy mặt nữa nghe không !

Nàng thiếu-nữ ấy và nói và nghiêng trông liếc xéo Cảnh-Huỳnh tựa hình như có vẻ ghét thương lẫn lộn. Liền đó nàng bèn với tay lên vách nhận nút chuông tức thì có bồi đem một chai rượu champagne, khui rồi để trên bàn với hai cái ly. Nàng thiếu-nữ ấy rót ra mời Cảnh-Huỳnh rằng : « Xin chàng vui lòng dùng chút rượu nầy với em, gọi là chúc cho chàng hãy làm làm sao cho rạng mặt nam-nhi, chớ đừng chết mà để tiếng xấu lại trên đời ngàn thuở. »

Cảnh-Huỳnh bưng rượu lên cụng ly với nàng thiếu-nữ ấy mà uống, rồi nói rằng : « Đó là bổn phận của tôi phải làm, dầu hôm nay tôi không gặp nàng đây, thì tôi cũng phải lo sao cho ra ai phải ai quấy trong vụ nầy, kẻo tôi mang tiếng oan thì ức lắm. Mà nàng cần nên biết rằng : tôi vì danh-dự của tôi và cái tiết hạnh của nàng Mỹ Huệ, mà tôi phải lo làm thế nầy, chớ chẳng phải tôi [illegible] cái sắc xinh đẹp cái [illegible] của nàng Thu-Thủy mà tôi [illegible] như vậy đâu. »

[illegible], chàng bèn từ giã nàng thiếu nữ ấy mà về.

Nàng thiếu nữ đưa Cảnh-Huỳnh tới cửa, thì đã thấy có cái xe hơi chực sẵn. Cảnh Huỳnh bèn dở nón chào nàng thiếu nữ ấy một lần sau chót, rồi bước lên xe, xe rù rù chạy, nàng thiếu-nữ ấy còn kêu với mà nói rằng « [illegible], chớ dùng chết [illegible], nghe không »

(Còn nữa)

TRƯỜNG HỌC « ĐOÀN-QUAN »

Trường Huỳnh-Tấn, số 206-214, đường Legrand de Lirayo đã nhượng cho ông Đoàn-quan-Tấn, cử-nhơn văn-chương. Bổn trường có giáo sư tận tâm đặng dạy trẻ em mau tấn phát :

Đoàn-quan-Tấn : Cử nhơn văn-chương.
Huỳnh-xuân-Cảnh : Luật-khoa Tấn-sĩ.
Nguyễn-văn-Nhã : Y-khoa Tấn-sĩ
Đặng-minh-Trứ : Cử-nhân-khoa bác-vật.
Lê-bá-Cang
Nguyễn-văn-Bá : Cấp bằng cao-đẳng sư-phạm.

Trường mở lớp nhứt sơ đẳng (Cours Supérieur) và lớp Cao-đẳng tiểu học (Classes primaires supérieurs) từ năm thứ nhứt (1ère année) tới thứ tư (4e année)

Tựu trường ngày 1er Septembre.

Nay kính

Đoàn-quan-Tấn · Directeur des Études.
Trần-văn-Tỵ · Directeur-Econome.

N. B. — Thơ từ xin vô học cùng hỏi thăm điều chi thì xin gởi M. Trần-văn-Tỵ N· 36, Passage Legrand de la Lirave Saigon.

CRÉDIT FONCIER DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP ĐỊA ỐC NGÂN HÀNG

Nặc danh Công-ty vốn bản 110 000 quan

CHI CUỘC Ở NAM-KỲ

SAIGON [illegible] Boulevard de la Somme

[illegible]

CHO VAY THẾ CHƯN, KỲ HẠN LÂU NĂM

[illegible] 12 %.

[illegible] 12 % — [illegible]

CHO VAY ĐẶNG CẤT NHÀ PHỐ

[illegible]

TIỂU-THUYẾT MỚI RA ĐỜI

OAN-TÌNH LY-HẬN

[illegible]

Nhà in ĐỨC LƯU PHƯƠNG

[illegible] Espagne Saigon

Đã xuất bản trọn bộ là 7 cuốn

HÃY XEM !! *HAY LẮM !*

NGỌN GIÓ ĐÔNG-PHONG

Ấy là cái hiệu nhà ngủ ở Xóm-chiếu

Nos 218 — 220 — 222, Rue Jean Audel
KHÁNH-HỘI — SAIGON

Mấy năm trước ở dưới Xóm-chiếu, rất nên u-nhàn quạnh quẽ, nhà cửa sơ rơ, cũng không mong quạnh, ngày hôm nay phong cảnh vui đẹp khác xưa

Đứng mà nhắm trên bờ, lầu cao phố rộng, hãng lớn, người đông, còn dưới sông thì tàu bè của Vạn-quốc thương buôn. Ôi thôi ! thật là đẹp, thật là đúng cao khách nhàn du công nghiệp.

Bởi có ấy cho nên tôi mới mở một cái nhà ngủ ấy hiệu là Ngọn gió Đông-phong khách lầu, rộng [illegible] mẻ, các cuộc đều mới hết, để cho quí-khách trước nghỉ [illegible] xem phong cảnh, sau hưởng ngọn gió đông phong.

Vậy kính mời quí khách trong lục-châu [illegible] Saigon, [illegible] ghé tại nhà ngủ Đông-phong Xóm-chiếu, thì quí khách mới thấy Lantô là cảnh đẹp, đặng xem rõ cuộc Vạn-quốc thương buôn.

Nay kính

NGUYỄN VĂN-BÚT

Người bán một đốt năm 1000 [illegible] nhà ngủ Ngọn gió Đông-phong, Xóm-chiếu

ENSEIGNEMENT, PRIMAIRE SUPÉRIEUR

Ecoliers !

VOICI LE JOURNAL QUE VOUS ATTENDIEZ AVEC IMPATIENCE :

« LE DEPSFI »

Organe de préparation au Diplôme d'Etudes primaires supérieures franco-indigènes,

FONDé PAR

M. MICHEL

Licencié ès-sciences.

Ayant professé pendant 14 ans, dans diverses écoles publiques de l'Indochine, avec la collaboration des Professeurs les plus expérimentés du 1er degré.

Ce périodique bi-mensuel contiendra les textes et développements des sujets d'orthographe de Composition française, de Mathématiques, de Physique, de Chimie et de Langue annamite pour la 1ère, la 2e, la 3e et la 4e Années ainsi que les développements des sujets proposés aux examens primaires supérieurs en Indochine.

Le premier numéro paraîtra le 5 Septembre 1930.

Abonnement annuel : 6$

Prière de s'adresser à M. MICHEL [illegible] 1, Rue Lanzarotte, Saigon

CÁ Ở HỘI THÁP MƯỜI

Các ghe tôi nay đến được lợi nhiều nên [illegible] tại Hội Tháp-Mười có chừng sáu bảy ngàn đồng bạc tấn thiệt rẻ.

Tiệm bán

Tràng hoa tang

LÀM BẰNG : CƯỜM, KẼM VÀ SÀNH

Giá rẻ bằng nửa các tiệm khác.
Mua sĩ có huê-hồng.
Ở xa mua khỏi trả tiền cước.
Có nhiều kiểu đẹp

Quí khách có biên thơ hỏi giá xin để cho :

M. ANTONINI

« AU REGRET »

[illegible] Boulevard Bonnard Saigon

Đông-Pháp mới có một !

Tiệm bán cơm chay và đồ điểm tâm chay

Mới dọn tại đường Colonel Grimaud số 31, giáp phố mới ngan ga xe điện đường dưa (gare Cuniac) trước chợ Bến-Thành tiệm dọn rộng rãi sạch sẽ, gần bến xe hơi, gần khách-sạn rất tiện cho quí khách ở xa đến Saigon muốn dùng bữa chay. Rất tiện cho quí ông ở Saigon-Cholon, Gia-định, còn phải đi làm việc dùng lót lòng hoặc dùng bữa chay. Bán thường ngày, và cũng có nấu cơm tháng. Bất luận người tu hành hay là không tu mà muốn dùng bữa chay, xin thỉnh đến giúp giùm cho tiệm được bền vững lâu dài thì chúng tôi rất đội ơn. Món ăn mỗi ngày trên mười món và đổi bữa, xin hỏi toa đồ ăn (Menu) mỗi ngày

TIỆM MAY

Đoàn-thình-Tạo

45, rue Amiral Courbet · Saigon

Y-phục tây nam theo kiểu kim-thời nỉ, laine fantaisie bên tây mới lại nhiều thứ thiệt tốt, lãnh giá rẻ hơn các nơi. Nếu quí ông, quí thầy ở xa muốn cần dùng lấy gấp tiệm tôi cũng có thể làm vừa ý các ngài được.

Trong 24 giờ ắt lấy được đồ bận. Dầu các ngài bắt buộc làm thế nào tiệm tôi cũng xin hết sức làm theo.

Nếu được các ngài chiếu-cố, tôi không khi nào dám quên ơn.

Chủ-nhơn kính thỉnh

Dạy chụp hình

Xin giới-thiệu cùng quí ông
Muốn biết chụp hình.
Biết chụp mà không biết rửa.
Biết nghề hình chưa giỏi.

Nên coi cuốn sách dạy chụp hình của M. Vũ-hữu-Cờ đã nghiên cứu trong 16 năm, cách chỉ dẫn thiệt mau biết. Mỗi cuốn giá 0 $ 80. Xuất bản ngày 5 Juillet 1930

192, rue d'Espagne - Saigon
Téléphone 532

Có chưng bán một cặp ngà voi thiệt lớn

COURONNE cho đám tang

Bán sĩ, bán lẻ giá rất hạ

Tại tiệm Trần-trọng-Cảnh có bán chiếu trải phòng khách, phòng chụp hình, các sân khấu nhà hát, và các lều, có đủ các màu vẻ thiệt lịch sự và đủ cỡ lớn nhỏ, có bán tủ cẩn, ghế alon cẩn, cây trắc và cây gỗ, đồ đồng lư và chân đèn, ghế xích đu và guốc PHI-MA kiểu mới. Và mới lại một cặp NGÀ VOI thiệt dài và lớn rất lịch sự. Bán thiệt rẻ. Mời quí khách chiếu cố.

Nghệ-Tinh

Sửa máy điện đủ thứ, dự hội Chợ năm 1928 đã được giấy khen, trước ở đường Verdun nay [illegible] AMIRAL ROSE căn số 7 Saigon.

PHARMACIE

Nguyễn-việt-Cảnh

Nếu quí bà muốn tránh khỏi cho trẻ con thường hay ấm đầu sổ mũi, cảm nóng, đau bụng, la vô chừng, nhứt rằng ngủ không [illegible] vân vân., quí bà nên dùng SIROP BÉBÉ cho trẻ uống thường, ngày thì khỏi lo bịnh hoạn chi hết. Nhiều nhà tã nam, đã dùng Sirop Bébé đều công nhận là thần hiệu.

Bổn bổ Nguyễn-việt Cảnh [illegible] phù hạp theo phương thổ [illegible] nhà để tiếp đường qui bà trong lúc trẻ [illegible] thời tranh giỏi [illegible], qui bà hết ngon ăn, [illegible] chứng lạ thường. Nói tiếng bổ Nguyễn-việt Cảnh bào [illegible] tiếng cho những người [illegible] yếu đuối, sanh sao đặng rất tốt.

Pharmacie Nguyễn-việt-Cảnh

[illegible]

ÉCOLE CENTRALE DE COMMERCE

[illegible] de l'Académie Dactylographique de France
47, Rue VASSOIGNE, Tandinh — Saigon

Directeur : TRẦN MẠNH [illegible] — *Diplômé* [illegible] *I. P. Paris*

TRƯỜNG DẠY BÚT-TOÁN VÀ THƯƠNG-MÃI. *Bậc nhứt* : Dạy các trò từ lớp nhứt [illegible] ra làm aide-comptable. Học trong ba tháng thì thông thạo.

Bậc nhì. Dạy các trò đã học lớp 3e và 4e année và học xong bậc nhứt, hoặc mấy thầy [illegible] aide-comptable đặng ra làm comptable và chef comptable, học trong sáu tháng thì thông-thạo

ĐÁNH MÁY VIẾT. — Dạy cả ngày, sáng từ 7 giờ tới 11 giờ, chiều từ 1 giờ tới 5 giờ. Học sanh đặng phép thi lấy cấp-bằng của Académie dactylographique de France.

TIẾNG NGOẠI QUỐC. — Chữ Anh và tiếng Quảng-Đông. Dạy cả năm không nghỉ.

Trường có lãnh học sanh ở trong.

Giáo-sư thiệt rành rẽ có cấp-bằng các trường cao-đẳng thương-mãi ngoại-quốc và Đông-Pháp, nên mấy năm nay các hãng thâu dùng học-sanh tốt nghiệp của trường rất nhiều, đều đặng như ý.

« Tóc mây đành phụ không dung quên.
« Sẽ thẹn hồng nhau với bóng gương.

DẦU KIM-HUÊ

Huile extra fine pour la chevelure

Kính cáo đồng bào

[illegible] phát minh được một thứ dầu xức tóc thiệt [illegible] KIM-HUÊ.

[illegible] rất min, xức lên thì được [illegible] tóc láng để bới. Dùng dầu này thường, tóc dầu [illegible], tóc không hề rụng mà lại mau ra.

Khắp Lục-châu, [illegible] có dùng dầu nầy rồi thì đều có tiếng khen [illegible] là một hiệu dầu thượng hảo hạng, xưa nay chưa có [illegible] nào bằng.

Dầu nầy đựng vào ve một góc litre, (nhiều hơn dầu các nước họ đựng vào ve một góc mười litre) cũng nhãn mỹ-nhơn cầm bó hoa, để trong trong hộp giấy, cẩm-thạch tím xem rất đẹp. Giá mỗi hộp chỉ bán có 0 $ 60, thật rẻ, dùng rất lợi.

Vậy ai ai cũng nên mua lấy mà dùng, cho biết cái món trang điểm quí trong đời văn minh. Khắp cửa hàng đều có bán.

LÀM TẠI

ĐÌNH-DẦN DƯỢC-PHÒNG

155 rue Charles Thomson Cholon

NHÀ BÁN THUỐC

BỎ Á-PHIỆN

Đã dời về 107 đường Boulevard Albert 1er gần garo DAKAO

Khắp Đông-Pháp đều nghe danh thuốc GIỚI-YÊN ĐẠI BỔ của hiệu [illegible] NGỌC-ĐƯỜNG, nhân hiệu con Ó là đại tài. Trăm người dùng không sai một. Trong lúc bỏ, chẳng hề phải chút nào, cũng không sanh bịnh chi khác, đã hết nhựa, lại còn giữ yên, bịnh hoạn thế nào cũng bỏ được. Tính hết thuốc không, mỗi ngày 1 đồng, thì tốn 6 ve đã bỏ, ít tốn tiền ; cách uống mỗi ngày giảm bớt 1 viên. Dễ đường đem theo dùng rất tiện. Có toa chỉ cách uống rành rẽ. 1 ve 7o viên giá 1 đồng.

Bổn-đường có Đại-Lý độc-quyền cho hiệu NGỌC-SƠN-LANG DƯỢC PHÒNG Hanoi, toàn xứ Nam-kỳ, Cao-Mên và Lào. Bán đủ các thứ thuốc Gia-truyền rất thần hiệu, không thiếu bịnh gì.

Gần đây có kẻ tham lam trục-lợi, bày ra nhiều thứ thuốc thường, lại giả hiệu nhà bổn-đường, vậy xin các ngài có mua thuốc nhớ nhìn ngoài nhãn có con ó đứng trên trái đất mới khỏi lầm thuốc giả.

Mua thuốc xin nói rõ căn bịnh, sẽ có thuốc gởi đến nơi lập tức theo cách lãnh hóa giao ngân.

Ai muốn lãnh làm Đại-lý xin viết thơ thương nghị.

Thơ và Mandat gởi cho :

M. Nguyễn-hòa-Liễn

PHARMACIE

107, Boulevard Albert 1er, SAIGON

Việt Nam Công-Ty bảo-hiểm xe hơi

Hội nặc danh số vốn 200.000 $

Hội quán ở số 54-56 đường Pellerin. — Saigon

Dây thép tắc : ASSURANA.
Dây thép nói : 748

1· Bảo kê xe giá rẻ hơn hết.
2· Khi rủi ro bồi thường mau lắm.

HAY NHỨT

« THUỐC BỎ Á PHIỆN »

[illegible]

GARAGE TỨ-HỮU

88, Legrand de la Lirage, 88
Dakao (Saigon)
Téléphone n° 970

Sửa các thứ máy
Đóng thùng xe — Sơn xe
Làm nệm xe

Hãng sửa các thứ máy và lãnh làm áo nệm, mui, sơn đủ cách thức theo vẻ xe hơi. Thợ làm mau lẹ và chắc chắn, xin quí ông bà đến thử một lần sẽ rõ. Có viết thơ muốn hỏi điều chi, hoặc kêu giấy thép thì chúng tôi sẵn lòng làm tùy ý các ngài.

Directeur du Garage Tứ Hữu
Joseph Lê-ngọc-Thạch

[illegible]
Nước mắm Phú Quốc
Đồ đồng — Tạp hóa [illegible]
Thuốc Lào ngon

Phạm-lục-Huyện

36, rue Sabourain — Téléph. 31
SAIGON
Adresse télégra. [illegible]

NOUVEAUTÉS AUTOMOBILES

35, Colonel Grimaud, Saigon
Ngang gare xe điện Cuniac
Téléphone 747

Tiệm bán đủ đồ phụ tùng xe hơi, xe máy, xe máy hơi, tiệm tuy mới song chủ cả mèm nên thông thạo, nhờ giao thiệp rộng nên biết hết các giá hàng, đâu tốt xấu rẻ mắc.

Tiệm tuy nhỏ song bán đồ đủ và rẻ hơn các tiệm lớn vì sở hụi ít không nhiều người làm công như ai. Đích thân chủ đứng bán nên có thể bán được rẻ nhiều.

Xin đồng-bào niệm tình đến mua thử thì biết.

PHẠM-VĂN-THÂN

HẢY DÙNG PHÂN TRO HIỆU "CON CÁ"
THÌ HUÊ LỢI TĂNG BỘI PHẦN

Việc lợi và hữu ích cần phải nên làm

Thật vậy! Thường ở đời ai cũng muốn sự lợi và có ích, vì là một phương pháp rất đáng tiện trong khi mình hữu sự mà nhờ ... có người cần có mà tưởng đến vậy. Tuy nói số ít người, chớ thật ra cũng có nhiều người lưu tâm và để trí đến: như ông H LÂM-VĂN-HẬU ở tại Khánh-Hội (Saigon) số 16 đường Jean Eudel, ông lo lắng về việc chở chuyên hàng hóa bằng xe hơi Camions rất lớn, khắp xa gần người người đều biết và mến phục tánh tình ông lắm, cách đối đãi của ông cùng thân chủ rất khiêm nhả và thật thà, nên bề giao thiệp của ông rất rộng.

Ông đã giàu có rồi mà ông không chắc là bền bỉ động, bởi vậy ông mới bảo kê nhơn mạng cho ông tại hãng:

" ASIA LIFE INSURANCE Cy "

Số 31 đường Lefèbvre, Saigon - Télép. số 366

Hễ ông rủi đau mà mảng phần thì hãng trả lập tức cho bà vợ của ông là 10.000$00, còn bị tai nạn mà chết thì hãng trả bảo hai. Nếu rủi ro việc chỉ đau ốm thì hãng chịu tiền thuốc men, b tai nạn mà làm ăn không được nữa thì vợ con cũng được ấm no. Bây giờ ông được an lòng mà làm ăn rất phấn chấn. Vậy ai là người cần muốn có việc lợi và sự hữu ích này thì cứ viết thơ ngay cho hãng hay là cho

Nguyễn-minh-Chiểu
Tổng đại-lý
N° 14 Rue d'Arfeuilles, Saigon — Tél. số 988

Máy xay lúa, gạo kiểu mới giá rẻ

Nếu quí ông muốn mua máy xay lúa, gạo thiệt tốt, xay gạo không bể, không nát, và lợi gạo. hãy là mua Mốt-tơ chạy dầu cặn (moteur) thiệt tốt chạy nguội rất êm ái, ít hao dầu mỡ, xin do nơi hãng của:

NGUYỄN-VĂN-CHỨC
25-27, Rue Colonel Grimaud, Saigon

Téléphone số 842 quí ông được vừa lòng vì bổn hãng có đủ thứ máy kiểu mới ít gọn gàn và có sẵng tại hãng. với đồ phụ tùng cho nhà máy xay đủ thứ.

NHÀ NÔNG, NHÀ BUÔN ...

LA Sté HAVRAISE INDOCHINOISE
7 ET 9 RUE LEFÈBVRE SAIGON

Mua cao giá hơn hết những thổ sản để xuất cản như: gạo, bắp, tiêu, dầu, dừa-khô, bông vải bông gòn, dầu cá (tánh kiến) vân vân.

Hãng ấy lại có làm Đại-lý cho nhiều hãng Bảo-kê lớn nhứt ảnh bảo hiểm về việc hoả hoạn, chở chuyên về hàng thuỷ, xe hơi và nhơn mạng vân v...

Xin quí vị giao quyền lợi cho hãng này thì không đâu chắc tay hơn.

VIỆC THẾ GIỚI

Pháp

Phi công Costes đã cất cánh bay qua Đại-Tây Dương rồi

Paris 2 Sept. Hôm qua, 1er Septembre, đối 10 giờ 35 hai phi-công Costes và Bellonte đã ngồi phi-thoàn « *Point d'Interrogation* » trực chỉ Nhiêu-do, tức là bay ngang biển Đại-Tây-Dương. Công việc sắp đặt đã hẳn hòi. hai phi-công bình-tịnh lên phi thoàn, còn công chúng thì đến sân máy bay đông đúc để chào mừng cầu chúc cho hai phi-công đặng thành công.

Lúc bay đi, có 5 chiếc phi-thoàn khác đưa theo xa lắm mới trở lại. Khi năm chiếc phi-thoàn về tới Bourguet nói rằng chiếc « *Point d'Interrogation* » bay cao 200 thước và êm tịnh không có việc gì xảy ra hết cả.

Chiếc « *Point d'Interrogation* » đây là một chiếc phi-thoàn từng bay xa nhiều chuyến, sức mạnh 650 mã lực, bay mau đến 180 cây số một giờ.

Hai phi-công Costes và Bellonte bay chuyến này đem theo tới 5200 lít dầu xăn, có thể dùng bay xa đến 9000 cây số, nhưng đường Ba-lê bay qua Nhiêu-do, chỉ có 6000 cây số mà thôi. Vậy thì về việc dầu mỡ hai phi-công không lo ngại gì nữa. Về đồ vật-thực thì hai phi công chỉ đem theo hai con gà rô-ti, một chai nước xúp, đường, cà-phe, chuối, bánh hộp, chocolat, trái đào, 0 chai nước suối, và nhiều chai sâm banh.

Nếu như trời êm lặn thì hai phi-công có thể đến Nhiêu do, bay trong 35 giờ mà thôi.

Cuộc diễn binh nơi biên giới Pháp - Ý

Paris, 1er Sept — Hôm trước chúng tôi có đăng tin rằng vì thấy thái độ của Thủ-tướng Mussolini hăm hăm nên Chánh-phủ Pháp định diễn binh nơi biên giới Pháp-Ý để thị oai

Cuộc diễn binh đã sắp đặt đêm chúa nhựt vừa rồi, sáng thứ hai thì hai bên xáp trận. Đạo binh chia ra làm ba thứ, một thứ áo xanh và một thứ áo trắng, giàn ra đánh nhau nơi biên giới nước Ý. Gần hết nửa số binh lính ở nước Pháp dự vào cuộc này.

Ấn-Độ

Thất nghiệp, biểu tình, bắt bớ.

Bombay, 1er Septembre.— Sáu nhà máy sợi phải đóng cửa, dân thất nghiệp về nghỉ nay đã đến 60.000 người rồi. Có 50 thợ xúi dục thợ làm reo nên bị lính cảnh sát bắn bị thương.

Ngoài ra, lính bắt hết 20 người vì hội hiệp không đúng luật pháp.

Hongrie

Bánh mì với công việc làm

Budapest 1er Sept — Có 10.000 dân thợ thất nghiệp ở nước Hongrie rủ nhau đi cùng đường và la kêu « Bánh mì với công việc làm » cho họ. Lính cảnh-sát đến can thiệp nhưng dân biểu-tình cũng cứ la lên và làm dữ. Họ chận xe hơi và xe điển lại đập phá và cướp phá mấy nhà hàng sang trọng.

Lính cảnh-sát phải dùng thuốc súng mà bắn cho họ giải tán. Nhiều người bị bịnh và có lẽ cũng có người chết.

Tuy vậy mà họ cũng đã với lính lấy đá gạch mà liệng vào trong đám lính. Quan tư cảnh sát thấy vậy mới ra lịnh bắn thiệt vào đám biểu tình, chừng ấy họ mới giải tán.

Huê-Kỳ

Xe lửa sụp đường rầy 11 người chết

St Louis 1er Sept. - Xe lửa chạy đường St Louis đi San Francisco mới đây bị sụp đường rầy, 11 người chết và 30 người bị thương. Nạn này xảy ra là vì không biết ai chơi ác lấy đá gạch kê trên đường rầy cả đống nên xe lửa mới bị sụp.

Hỏa hoạn ở Hoa-thạnh-Đốn

New-York 1er Sept.— Báo Le *Times* có đăng tin rằng mới đây phòng làm việc của hội Thương-Mãi liên-hiệp ở Hoa-thạnh-Đốn bị cháy rất dữ dội. Người ta tận lực chữa rất lâu nên ngọn lửa mới hạ được, tuy vậy mà cũng có nhiều giấy tờ quan hệ bị cháy tiêu.

Trung-Hoa

Quân Trung ương chiếm cứ Lan - phong

Điển-tín Từ-châu cho hay rằng một trận Lũng-Hải từ lửa 16, quân Trung-Ương đã xáp trận với quân Phùng. Các đạo quân của Trần-điều-Nguyên, Trương-trị-Trung, Phạm-tư-Tích kéo đến đánh với quân Tống-triết-Nguyên, qua hôm 17, một đạo quân Trung-ương đi lên ngả Đông-ngỏa Sương, vòng ra sau quân Phùng, rồi hai bên đánh giáp lại. Quân Phùng cả thua. Quân Trung-ương chiếm cứ Khảo-thành và bắt được vài ngàn tù-binh, cùng 30 súng thần-công

Qua hôm 18, thì Mạc-binh-Văn, Kiêm bán-Đình là tướng của Trung ương kéo quân tới đánh Sội-Huỳnh. Lộc-chung-Lân là đại-tướng của Phùng chia quân ra địch. Đương lúc hai bên đánh nhau rất hăng thì tại quân của Phùng ở Khảo thành chạy đổ về làm rối loạn cả trận-tuyến và rúng động cả trận thế quân Trung-ương thừa thế đánh gấp tới, quân Lộc chống cự không nổi, phải vỡ chạy. Trưa hôm ấy quân Trung-ương chiếm cứ được Lan-phong.

Quân Trung-Ương sắp đánh Đức - châu

Điện-tín Tế-Nam cho hay rằng: Quân của Thời-dinh-Đại hôm 17 tháng trước đã kéo qua Bắc duồi theo quân Tấn. Quân Lợi Trung-Ương lục đục kéo theo sau để đánh Đức-châu. Như Đức-châu mà hạ được, thì Thiên-tân chắc phải nguy mà thời-cuộc Bắc-phương chắc có sự thay đổi nhiều.

Trận đánh Tế-Nam này quân Tấn không ngờ phải thua lớn đến như thế, quân Trung-Ương thừa thắng đánh thẳng tới Thiên tân và đã gởi quân tiện-y xen lẫn vào quân Tấn mà vào Thiên-Tân, để khuấy rối bên Tấn.

Trương-học-Lương với thời cuộc Trung-Hoa

Đó nữ đại biểu của Nam, Bắc qua Thẩm-dương đông như bươm bướm. Nam kinh thì đem hết quyền chánh trị ở Bắc-phương mà cho Trương. Bắc kinh thì đem bốn tỉnh Ký, Sát, Tuy, Lỗ cho Trương. Đất nước là của chung. mặc gì mà hồng tiếc, ý rẻ hai bên đều nghĩ như vậy nên có đem cái miếng mồi ấy mà nhử Trương-học-Lương.

Thế thì thái độ của Trương ra thế nào?

Không ông cự tuyệt mà cũng không không, Trương cứ cù cưa mãi mãi. Hôm 22 tháng trước đây, Phó tác Nghĩa đem ý của Diêm mà nói với Trương, thì Trương nói việc tham dự chánh phủ mới, là một việc lớn một mình không thể làm nổi, phải hỏi lại ý kiến của các viên chức ở Đông-tam-tỉnh.

Còn tháng trước Mỏ thiết Thành vâng mạng Trung-ương qua xin binh lương của Trương thì Trương lấy lẽ vì mới giao-chiến với Nga, thiệt lực bị hư kém rất nhiều, chưa bồi bổ lại, bởi vậy mà từ chối không giúp.

Thế là Trương vẫn giữ lấy cái chủ nghĩa trung-lập của mình.

Mà trung lập đây không phải là vì Diêm hay vì Tưởng, chính là Trương vì Trương đó.

Coi như trong bức điện-tín của Trương trả lời cho anh là Tác Tướng có đoạn nói rằng: Về danh-nghĩa thì phải phục-tùng Trung-ương. nhưng một cái cử-động gì chúng ta cũng phải lấy cái phước-lợi của Đông-tam-tỉnh làm cốt.

Nhưng rồi đây nếu Trương mà dẹp xong Phùng Diêm rồi thì biết có chịu để bên giường mình có kẻ ngủ ngáy pho pho hay không?

Về việc này, thì người Nhựt bàn rằng: Hồi phía nào Trương cũng can-thiệp vào, nhưng không phải là binh ai bỏ ai, mà là giải-hòa cho cả hai bên.

Trương quyết không để cho thế-lực Phùng Diêm bị tiêu-diệt dưới thế lực của Tưởng, vì sợ lẽ môi hở thì răng phải lạnh.

Lời ấy có thể tin được, ta thử đợi xem sao?

GIÁ LUÁ

tại Cholon ngày 24 Août 1930

Gocông	5.40	Omon	5.27
Bentre Batri	5.45	Cairang	5.33
Cai-Lay		Thot-Not	5.33
Cai-Be		Longxuyên	5.32
Vinhlong	5.30	Châudoc trắng	5.03
Bakè	5.30	— Đỏ	4.88
Can-Chong	5.33	Tanchau	4.82
Cang-Long	5.33	Sadec trắng	5.07
		— Đỏ	4.88
		CAOMIEN	
Travinh	5.33	Battambang	5.0.
Bai-xau	5.35	Banam	5.03
Bacliêu	5.3	Soairieng	5.02
Rachgia	5.45	Lúa đỏ	4.92
PhuocLong	5.45		

Gạo N° 1 % 25 tấm		7.30
Gạo N° 2 % 40 tấm		7.00
Tấm	1-2	6.55
Tấm	3	6.40
Cám trắng		2.40
Cám lức		1.70
Bao bố đã dùng rồi		28.00

Trong lúc này, người ta mua gạo nhiều.

LỜI DẶN QUAN HỆ

Những giá trên đây, bổn-báo lấy ngay tại Cholon mà đăng, song tới sự lên xuống hư thiệt thế nào, bổn-báo không dám bảo-lãnh, vì giá lúa gạo, nay vầy mai khác, không nhứt định được. Xin các nhà buôn nên lưu ý xem xét và tự châm chước lấy thì hơn

HỘI THÁP MƯỜI

Có cừ tràm nhiều lắm.
Xin tới mua, mau kẻo hết.
Giá cả tính tại nơi.

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Forbin	1er Sept.
Le Cap Varella	6 Sept.
André Lebon	8 Sept.
Chantilly	18 Sept.
Porthos	22 Sept.

Ở Tàu và Nhựt qua

Angers	29 Aout
André Lebon	12 Sept.

Ở Trung-Bắc-Kỳ vô:

Amboise	10 Sept.
Kouangsi	11 Sept.

TÀU ĐI

Sang Pháp:

Angers	1er Sept.
Dalny	1er Sept.
Amboise	13 Sept.

Ra Trung-Bắc-Kỳ:

Forbin	5 Sept.
Cap Varella	9 Sept
Sphinx	22 Sep.

Sang Tàu và Nhựt:

Metzinger	29 Aout
André Lebon	12 Sept

Sang Singpore

AI MUỐN

Thỉnh kinh QUAN - ĐẾ - MINH-THÁNH và VĨNH-MẠNG của ông MẠCH-QUỐC-THOẠI dịch ra và giải nghĩa, in lại cở nhỏ, xin gởi thơ cho M. Phạm-công-Bình, tại trường học Vinhlong, thì có kinh gởi đến khỏi trả tiền.

932

là số điện-thoại (téléphone) của tiệm may **Au Grand Chic Xuân-Viên** *ở số* **44** **đường Amiral Courbet Saigon.** *Các ngài ở xa chỉ kêu* **allô allô 932** *mấy tiếng thì đôi ba hôm đã có đồ dùng rồi. Hoặc đánh giây-thép cho chúng tôi thì chỉ đề* **Augrandchic Saigon** *là nhận được ngay.*

Quí khách may ở bổn tiệm được **trả lại 5 %** *và cuối năm còn dự một cuộc* **xổ số thưởng 800 $ 00** *để đáp ơn quí khách đã chiếu cố đến chúng tôi bấy lâu.*

Kỳ tàu nào lại cũng có nhiều thứ **laines drap (len, nỉ) đủ màu, đủ sọc** *mới lạ ở Âu-châu gởi qua. Chúng tôi sẵn lòng gởi mẫu hàng (échantillons) có biên giá nhứt định cho quí khách ở lục tỉnh.*

Tiệm may khéo nhứt ở Chợ-mới

là **PHAN-BA-LƯƠNG**

118, đường d'Espagne — SAIGON

Quí-khách kén bận đều may tại đó. Chủ nhân bổn thân cắt lấy.

Người viết: **VIÊN-HOÀNH**

XXIX.— Triệu-tấn-Đền

— Phải, dầu thầy có âm-mưu thiết kế mà trúng cá ngựa, tiền bạc ấy cũng là tiền bạc của người ngoại-quốc, phần nhiều là người Nhựt-bổn, nghĩ cũng chẳng tội tình chi, chớ còn bên xứ mình, như ở tại Saigon, trong trường đua ngựa người Annam lường gạt gian lận người Annam mãi đó lại sao? Ba mươi đời thứ tham thì thâm muốn ăn người ta thì bị người ta ăn lại, không phân nàn chi được.

Triệu-tấn-Đền mỉn cười rồi nói.

— Sau cuộc đua ngựa ấy, chiều bữa nào thầy cũng tới nhà Xẹt uống *rượu*, Trịnh-minh-Mẫn vì mải say mê cô Tinh-anh Minh - nguyệt nên bận biệu theo cô hoài, không đi chơi với thầy được. Vả lại còn có một tuần lễ nữa thì ảnh phải từ biệt cô ta mà đi dạy học bên Quảng-đông nên cặp oan ương ấy họ bận biệu nhau lắm.

— Thầy giàu, Trịnh-minh-Mẫn nghèo, lúc thầy ta đi Quảng-đông thầy có giúp đỡ lộ phí ít nhiều chi chăng?

— Có chớ! Tiền trúng cá ngựa chia cho ảnh 10 ngàn đồng, lúc ảnh đi thầy lại đưa thêm 4 ngàn nữa. Song nói cho ngay thì 4 ngàn đồng bạc ấy không phải là tiền của thầy mà là tiền của bọn điếm đàng cờ bạc.

— Bộ thầy đánh cờ bạc ăn nữa sao?

— Ăn nữa. Có lẽ con còn nhớ sòng bài cào-tê (*écarté*) cách mấy năm trước tại nhà hàng Cửu-long-Giang ở Saigon chớ. Thứ cờ bạc thầy không hay chơi, chớ hễ chơi tới là gát người ta muôn phần. Từ khi về ở Hồng-kông, chiều bữa nào thầy cũng đến uống *rượu* và thọc bi-da (billard) tại nhà Xẹt « *Viễn-Đông* » tại nhà Xẹt ấy người ta cờ bạc rần rần, song không khi nào thầy ngó ngàng tới. Bị vậy mà thiên hạ tưởng đâu thầy là thằng « *mích* » không biết chuyện đỏ đen.

Thầy mới trúng cá ngựa năm bảy muôn, tiếng đồn khắp xứ Hồng kông, anh em trong nhà Xẹt tưng trọng thầy lắm. Một buổi chiều kia, có bọn nhà giàu xúm nhau cờ bạc. Họ đánh bài cào. Họ nài nỉ ép uổng thầy đánh chơi, thầy nói không biết đánh, họ lại biểu đánh nho nhỏ cầu vui, ăn thua một hai ngàn thấm thiếc gì mà *sợ*? Thấy họ ép uổng quá, nếu mình không chơi thì coi cũng dị bợm, thầy bèn vào đánh, họ mừng như chết đi sống lại.

— Chắc là họ động hảo tài nên chồn muốn vuốt râu cọp. Bữa ấy thầy ăn họ bốn ngàn đồng phải chăng?

— Thua hết hai ngàn, y như lời bọn ấy nói trước, song thua mà thầy cứ cười giỡn như thường không lộ vẻ gì buồn bực hay là ăn năn cho ai thấy.

— Chắc là thầy muốn thả mồi tôm trước đặng câu cá lớn sau chớ gì!

— Nhằm đa! Dữ ác, bữa nay *mới thấy coi trúng được một quẻ!* Buổi chiều ấy thầy thua hai ngàn đồng, nói hết tiền, không đánh nữa. Có người nói: « Phải chớ, ông Mã-đại-Hùng không phải là tay *cờ bạc*, ông đi chơi mà đem hai ngàn đồng cũng là nhiều lắm *chớ*. » Bây giờ có nhiều người giành nhau mà cho thầy mượn tiền, ấy là tại họ thấy có lúa phơi sân, sợ gì lại không dám cho mượn gạo. song thầy cứ đổ thừa bữa nay « *xui* » bài xấu hoắc, nên đều cám ơn mà từ chối hết.

Thấy ép không được nữa, họ lại hẹn qua chiều mai, bảo thầy cứ đem tiền theo, họ sẽ đánh cho mà gỡ. Thầy nhận lời, xin y hẹn.

— Bữa sau các ông ấy có tới Xẹt nữa chăng?

— Tới chớ! Họ tưởng đâu mình là thằng « *bầy bốp* » dễ đập đầu móc tới lắm nên họ lại còn tới sớm hơn nữa. Chiều bữa ấy về nhà ăn cơm, thầy cứ nghĩ tới cái bọn tham kia mà tức cười hoài. Trịnh-minh-Mẫn và mẹ sắp nhỏ thấy thầy cười không hiểu có việc gì vui mà cười nên hỏi. Thầy bèn nói: « Tôi mới gặp một mối ngon lắm. Để tối mai tôi kiếm ít ngàn cho anh làm phí lộ. » Hai người hỏi gặp mối gì mà vậy, thầy không chịu nói, song Trịnh-minh-Mẫn đã biết tánh thầy, hễ hứa thì chắc nên khoái lắm.

Chiều bữa sau, thầy lấy 15 ngàn đồng đem theo, tới nhà Xẹt « *Viễn-Đông* » cờ bạc. Vào sòng thầy chưng tiền ra, tụi nọ khoái lắm. Đánh cầm chừng được nửa giờ thầy thua hết hai ba ngàn kế tới phiên thầy xóc bài làm cái. Đang lúc chia bài, thầy nói:

— Các ông cứ việc đặt, mấy tôi cũng giỡ. Nãy giờ tôi đánh con cù thua hoài, chắc phát này làm cái tôi gỡ lại.

Họ đặt hết thảy là năm tụ. Thầy chẻ sơ đôi ba lần, rồi « chẻ tới » một cái kế để bài xuống cho người ta kình. Chia rồi, thầy chưa kịp coi bài, thì đầu này đã 10 chín. đôn lên. đầu kia bồ tám đôn lên, đầu nọ bồ bảy lụt đôn uổn quá! Thầy bèn lấy sấp giấy bạc dậy lên 3 lá bài của thầy rồi chạy lại chỗ bán rượu, biểu đưa mấy thở xì-gà cho thầy lựa một điếu. Đàn đa ở đó mất 3 phút đồng hồ mới trở lại sòng bạc, lật ba lá bài lên coi, coi thái thầy chờ 2 tây, thầy bèn trộn trộn rồi vừa đập vừa kêu: « *hình* ! » thiệt quả tấm hình con mụ! Ba Tây, thầy vừa rảo, bọn kia chắc lưỡi gãi đầu phải đứt đứng dậy than « xui » không thèm đánh nữa. Thầy dùa phát ấy có trên chín ngàn đồng, chúng thua một phát thành hai hết thảy!

(Còn nữa)

№ 06011

VẤN-ĐỀ LẬP-HIẾN CHO NƯỚC NAM

Của Phạm-Quỳnh

(Tiếp theo)

2. — Nói về vấn-đề lập-hiến

Trên kia đã nói rằng trong hai cái chánh sách bảo-hộ và trực-trị, duy có chánh-sách bảo-hộ là thi-hành được ở xứ nầy, vì trước hết là hợp với các điều-ước hiện-tại, sau nữa là có thể làm cho thoả-thuận được cái tư-tưởng quốc-gia của người Annam.

Muốn cho khỏi có người hiểu lầm hay ngộ-nhận, xin nói rỏ rằng chúng tôi bàn đây là chỉ bàn về Trung Bắc-kỳ mà thôi, là hai xứ công-nhiên gọi là « xứ Bảo-hộ »; không bàn đến Nam-kỳ, vì Nam-kỳ đã là một thuộc-địa phân-minh nhượng lại cho nước Pháp rồi, cho nên hướng-lai vẫn theo một cái chế-độ riêng, chắc hẳn là cũng cần phải cải-cách nhiều, nhưng không phải là cải-cách ra phương-diện ta xét đây.

Nam-kỳ đã không nói đến, phương-chi là cả Đông-Dương toàn-thể, lại càng không đả-động đến nữa. Cõi Đông-dương là tự công phu nước Pháp gây-dựng ra, vốn có một cuộc sinh-hoạt riêng, đặc biệt hẳn với các xứ hay các nước châu-tuần ở trong phạm-vi cõi đó. Vì cõi Đông-dương thuộc Pháp, theo như chính lời quan Toàn-quyền Pasquier đã giải nghĩa, chính là một cuộc « liên-bang. » Trong cuộc liên-bang đó thì nước Việt-Nam (tức là Trung Bắc-kỳ liên-hiệp làm một) cũng chiếm một bộ-phận bình-đẳng như thuộc-địa Nam-kỳ, như nước Cao-miên, nước Vạn-tượng, hay các địa-hạt Ai-lao khác.

Vậy thì chúng ta bàn cải-cách hiến pháp ở đây là chỉ bàn về Trung Bắc-kỳ mà thôi, và việc cải-cách nầy có thiệt-hành được cũng là chỉ thi-hành ở trong phạm-vi Quốc-triều và trong chánh thể Bảo-hộ vậy. Sự cải-cách này không có một cái tính-cách gì là « cách-mạng » cả, nghĩa là không có điên-đảo các chế-độ hiện-tại, chỉ tổ-chức lại cho tiện-lợi hơn, cho mới-mẻ hơn, cho rộng-rãi hơn, đặt ra các cơ-quan chủ-động cùng kiểm soát để cho cách hành động được thập-phần thỏa-hợp, và thứ nhất là truyền cho các chế-độ đó một cái tinh-thần mới.

Vậy thì trong cuộc cải cách ta bàn đây vẫn cứ giữ Triều-đình ở Huế và quan-trường ngày nay.

Nay xét ra thì Triều-đình đó cùng với quan-trường đó, đã lâu nay ở Trung-kỳ cũng như ở Bắc-kỳ, bị thiên hạ công-kích dữ lắm, trái cái chế-độ cỗ đó . . . .

. . . ., khiến ngày nay có một đảng càng ngày càng đông, chỉ bàn nên bỏ bẳn đi cho xong, dầu phải dùng đến cách trực-tiếp cai trị cũng bằng lòng. Phải phản-đối ấy nói rằng dầu thay-đổi bằng cách gì mặc lòng . . . .

. . . .

. . . .

Song nếu trừ ra một số ít người ham những cái lý-thuyết dân-chủ ở Tây-phương, chỉ mơ-mộng một Dân quốc Việt-Nam mà không xét xem thế có là hay không, có thể làm được không, trừ một thiểu-số đó không kể, còn thì xét cho kỹ phần nhiều không phải là phản đối ngay cái chánh-thể quân-chủ cũng cái chế-độ quan-trường đâu, mà chính là bất-bình vì trông thấy những điều tệ-lạm bởi mượn tiếng triều-đình, mượn tiếng quan-trường mà làm, lại bất bình vì trông thấy quan-trường cùng triều đình chẳng còn có oai-quyền thể thống gì nữa.

Đại-khái ý kiến những kẻ đó có thể tóm-tắt lại như sau nầy: « Đặt ra chính phủ quân-chủ, giao cho quan trường cai-trị, chúng tôi cũng bằng lòng. Nhưng quan-trường như quan-trường hiện nay, triều-đình như triều-đình bây giờ, thì chúng tôi cũng xin chịu, chẳng qua à cái lợi khi . . . . ở trong tay chánh-phủ Pháp cả. Vậy xin sửa đổi quan trường lại, sửa đổi triều-đình lại, làm cái cơ-quan cốt-yếu của một chánh-phủ Việt-Nam chân chánh, có hiến-pháp hẳn hòi, định quyền-hạn rỏ ràng của vua, của dân, của Bảo-hộ, nếu được như thế, thì tôi xin biểu-đồng-tình ngay. »

Rút lại thì phái phản-đối cũng như phái chủ trì chánh-thể bảo-hộ, hai bên đều đồng-ý nhau về một điều như sau nầy: là cần phải lập ra một cái hiến-pháp khiến cho có thể đạt được một chánh-phủ Việt-Nam chân-chính, hành động ở dưới quyền kiểm-soát của Bảo-hộ.

Như thế thì quyền quân-chủ nước Nam sau nầy không thể là quân chủ chuyên-chế được nữa; phải là quân-chủ lập-hiến vậy.

Cứ lý-thuyết thì ban hiến-pháp cho dân là thuộc quyền quốc-vương An-Nam. Nói là « cứ lý-thuyết », vì ai còn lạ . . . . ngày nay còn có . . . . gì nữa, và cứ thiệt-sự thì là . . . . hế thảy. Vậy thì xin chính-phủ Bảo hộ giúp cho quốc-vương An-Nam ban cho dân hiến pháp đó.

Những điều cốt yếu trong hiến pháp là thế nào?

Hiến pháp đó phải chiếu theo điều ước Bảo-hộ ngày mồng 6 tháng 6 năm 1884 là căn bổn chính thể hiện thời của nước Nam.

Điều ước đó, vì lỗ cả hai bên Triều-đình và Bảo-hộ mà bấy lâu không thi hành được đúng. Theo điều ước ấy thì việc nội trị của nước Nam vẫn phải ở trong tay người An-Nam, Bảo hộ chỉ có cái chức trách khu ên bảo, cái trách vụ kiểm soát mà thôi.

Điều thứ 16 trong điều-ước có nói rằng: « Quốc-vương An-Nam vẫn giữ quyền nội-trị trong nước như xưa. »

Quyền nội-trị *ấy* từ nay phải tổ-chức ra thế nào?

Như trên kia đã nói, nước Nam ngày nay không thể theo cái chánh thể quân chủ chuyên chế như xưa được nữa. Vả lại nhờ chánh phủ Bảo-hộ khởi xướng ra mà Nam triều cũng thuận theo, Trung-kỳ cùng Bắc-kỳ, mỗi xứ đã có một viện tư vấn đặt tên là « Nhân-dân Đại-biểu-viện ». Viện Dân-biểu nầy cần phải tổ chức lại cho vững vàng, khuếch-trương ra cho rộng-rãi, để cho người dân được có chỗ mà tập làm việc nước, tham-dự vào chánh-sự một cách có hiệu lực hơn bây giờ; nói tóm lại là dự-bị cho thành một cái nghị-viện đích-đáng sau nầy.

Vả lại quốc-vương Annam đã thuận nhận cho đặt ra các viện Dân-biểu như ngày nay, để cho dân cũng được tham dự vào việc công một chút đỉnh, thế là đã tự nhận vì dân hạn-chế bớt quyền mình đi rồi, tức là đã thuận theo cái lý-tưởng có ngày sẽ đặt cho dân có hiến pháp, có nghị-viện vậy. Quân chủ Việt-Nam, nhờ có Bảo-hộ giúp đỡ, bấy giờ sẽ tự nhiên bỏ cái chính thể chuyên chế, — đây là nói lý thuyết mà thôi, mà chuyển sang chính thể lập hiến.

Quốc vương sẽ là chúa tể quyền hành chánh. Quốc vương cầm quyền thống trị, do Bảo hộ trông nom chỉ bảo, quyền ấy sẽ giao phó cho các quan Tổng trưởng các Bộ, có trách nhiệm đối với viện Dân biểu thay cho nghị viện chính thức, cũng như ở Nhựt-bổn, theo quyền hạn sẽ định, viện Dân-biểu sẽ có quyền quyết-nghị về các khoản công sẽ định sau nầy. Lại bắt chước như ở Nhựt-bổn, quốc-vương sẽ có một hội-đồng cố-vấn để giúp việc, trong hội đồng có các bậc danh giá vừa người Nam vừa người Pháp, lựa chọn những người nào có tài ăn và có lịch-duyệt.

Nghị-viện thì chỉ có một viện chung cho cả Trung Bắc kỳ, bầu-cử theo lối đầu-phiếu có hạn-định, phép bầu cử sẽ tuỳ với trình độ dân mà thay đổi.

(Ngày mai sẽ đăng tiếp nơi phụ trương)

A. C. R. I. C.

AGENCE COLLECTIVE DE REPRESENTATIONS INDUSTRIELLES EN INDOCHINE SAIGON

GÂY THÉP NÓI N° 403

N° 3, Bd Norodom

Grand Premier Prix
Foire de Saigon 1927-1928

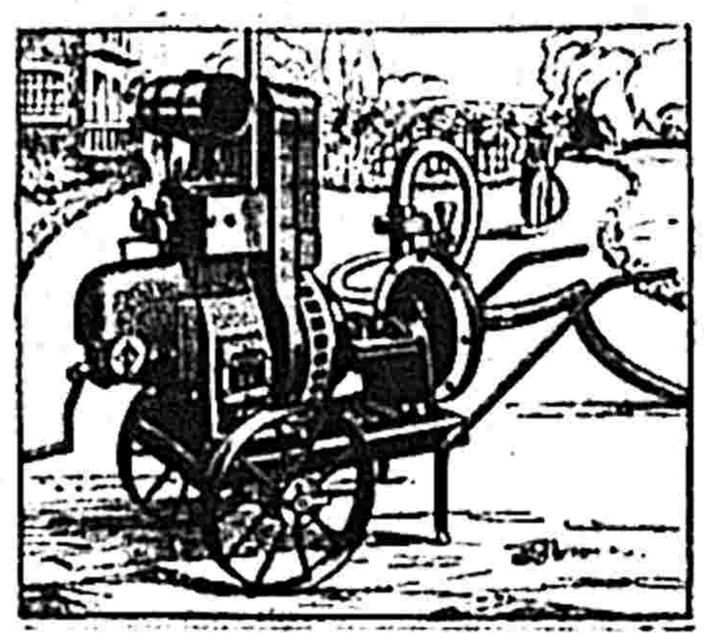

Bán và ráp các thứ máy xay gạo dầu có bất kỳ lớn nhỏ, có cối chà (cối café). Đã ráp rồi nhiều cái máy nước đá, máy POMPE đem nước vô ruộng đủ cở lớn nhỏ, và có máy cày chạy bằng mazout. Có để cữ máy cưa lớn nhỏ và đồ phụ tùng, và máy điện khí rất tiện dễ trong nhà chạy bằng dầu cặn (có đủ tất máy về nhà nông). Có làm *Đại-lý* bán Đức và Anh nhiều kiểu Moteur đứng và nằm chạy nguội và nóng **(Diesel et semi diesel)** dùng ròng dầu cặn (Mazout) ít hao dầu mỡ và rất tiện cho chạy.

Cũng có làm đại-lý bên HUÊ-KỲ nhiều cở moteur Canot và Canot đóng sẵn, thứ gắn trong và ngoài ghe đủ cở mã-lực và có sẵn tại kho Saigon.

Còn quí ông muốn rỏ điều chi, xin viết thơ cho M. ED. CHI (Compradore) thì sẵn lòng trả lời lập tức xin đừng ngại.

— Coi kìa, mình làm cái gì vậy?

— Dầu phải, kỳ quá, chiều nay sao tôi xem mọ trở hữu duyên lạ thường vậy.

— Ối thôi, đừng làm bộ nà.

Tuy có nói vậy chớ cô đã biết chắc thầy đã bị quáng nhãn vì say mê mùi thơm **Parfum Compact Guéneaux** rồi.

Thật vậy, có chi đâu lạ.

Dầu thơm nầy là tột bực còn thứ dầu nào hơn được. Nhờ thơm dai nên muốn người đều đẹp. Để thoa vào da mặt, xức trên tóc, thấm vô y-phục đều được bát ngát mùi thơm.

Dầu cho quí cô quí bà kén chọn cách nào mà gặp **Parfum Compact Guéneaux** cũng phải ưng ý ngay.

Parfums Compacts de Luxe Guéneaux

Các thứ dầu: **Chypre, Origan, Lilas, Muguet, Violette, Œillet, Jasmin.**

Đại lý:

Lucien Berthet et Cie
Saigon.

ÉCOLE PRATIQUE DE COMMERCE
(Trường thương-mãi thiệt hành)

7, Rue René Héraud — Saigon (TÂN-ĐỊNH)

DIRECTEUR: Lương văn-Hầu

Diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce

NGÀY KHAI TRƯỜNG 1er AOUT 1930

Tôn chỉ bổn-trường là rèn tập học sanh thanh-niên mau thành tài, hầu ra giúp cuộc thương mãi Việt-Nam mau thạnh vượng. Bổn trường đa tâm dạy đó là cốt ý lấy định dự cho nhà trường Bởi vậy mấy vị giáo-sư của bổn trường đều là khoa mục xuất thân, thiện nghệ, đã biết học thuyết (la théorie) lại có thiệt hành, (la pratique), đủ tư cách dạy đồ mau tấn tới. Bổn trường lại lãnh làm sổ sách theo thức kim-thời và đủ giuật pháp thương mãi.

CÁC KHOA HỌC NƠI BỔN TRƯỜNG

Cours de Comptabilité commerciale Commerce appliqué (*Professeur*: Un diplômé de l'Ecole Supérieur de Commerce Caissier-Comptable d'une Sté Commerciale Ancien Professeur de Comptabilité.

Học sanh có bằng cấp sơ học, mà vào học ở bổn trường thì trong ba tháng biết tính lời lỗ, khóa sổ và khai sổ mới. (Dresser compte Pertes et Profits et Bilan, Passer écritures d'inventaire de clôture et de réouverture des comptes).

Cours de Banque (*Professeur*: Un diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce Chef service de Comptabilité de Banque.

Cours de Législation Commerciale (*Professeur*: Un diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce Chef Comptable d'une maison d'Exportation et d'Importation.

Cours de Sténographie (méthode Aime Paris) Cours d'Anglais (*Professeur*: Un diplômé de l'Ecole Supérieur de Commerce Chef Bureau du service Exportation d'une Sté Anonyme.

Dactylographie — Français — Correspondance Commerciale

Arithmétique et Algèbre Commerciales, vân vân...

Mỗi môn đều có giáo-sư chuyên môn lo dạy, xin viết thơ hỏi cuốn Điều-Lệ trường.

N. B. — Mỗi khoa học mỗi tháng	8 $ 00
Tiền ăn ở tại trường mỗi tháng	12 $ 00

NỈ ĐEN ! NỈ MÀU !

Thiệt mướt — Thiệt tốt

Giá rẻ

KHÔNG ĐÂU BẰNG

Có một mình hiệu: **Nguyễn-văn-Trận**

94 - 96, Boulevard Bonnard

Có trữ bán mà thôi.

MOTOGODILLE

Chúng tôi làm Đại-lý bán máy tàu hơi hiệu Motogodille, xe máy và đủ đồ phụ tùng theo máy tàu hơi. Chuyên nghề sửa máy nầy. Có in sẵng Catalogue máy và tarif đồ phụ tùng.

Võ trung-Trực
Huỳnh-ẩn Khương
Cycles Cantho

Mới **Mới**

Máy đập lúa

Mỗi ngày đập một thiên lúa

giá: 60 $

TRƯƠNG-VAN-CAM

N° 68, Rue Pellerin. — Saigon

HỘT XOÀN

Mới tại [illegible]. Đủ thứ mướt, lớn có nhỏ có. Giá rẻ — và ra [illegible]

Bijouterie Parisienne
J. [illegible]

Thiệt là đại bổ xin dùng qua thì biết

NHÀ THUỐC TÂY KHƯƠNG-BÌNH-TỊNH tại Cầntho có bán thứ rượu thuốc bổ hiệu O-ơst. Chế rất kỷ lưỡng, các chất thuốc đều nghiên cứu đã lâu và rất phù hợp với phong thổ xứ ta. Có nhiều giấy chứng thiệt rằng rượu thuốc nầy đã ngon mà lại bổ.

CHUYÊN TRỊ CÁC CHỨNG BỊNH SAU NẦY: « Xanh xao hốm hoyết ăn không biết ngon, ít ngủ, bịnh đau trái tim hay mệt, bịnh tức, đau phổi và các bịnh suối mạnh, cầm phẩy rớt. Đờn bà đang thai và lúc sanh rồi dùng rất tốt.

Giá bán lẻ: 2 $ 00 một ve lớn — 1 $ 50 một ve nhỏ.
Giá bán sỉ: 18 $ 00 một thùng 10 ve lớn — 15 $ 00 một thùng 10 ve nhỏ.
Có gởi cách lãnh hóa giao ngân.

Đề bao thơ:

KHƯƠNG-BINH-TINH

CẦNTHƠ

Đánh giây thép: BINH-TINH. Cầntho
Giây thép nói: Số 52

L'INDUSTRIE MODERNE

NGUYÊN-TAN-PHAT

59-61, Rue Colonel Grimaud SAIGON

Téléphone: 719

Hãng thiện nghệ bán máy in gạch, ngói, máy xay gạo, máy nước đá, máy ép-dầu, máy bơm nước, máy cưa cây, máy canot, máy hơi, lò lửa, máy Mazout chạy dầu cặn.

Có bán và ráp rồi nhiều căng nhà máy gạch và máy gạo đặng vừa lòng Thân-chủ, nên còn biểu giấy tốt của Thân-chủ gởi tặng khen, cũng nhờ chủ Hãng đã thiện nghệ hơn 20 năm trường về nghề máy; có bán đủ đồ phụ tùng cho máy gạch và máy gạo.

XE MÁY DẦU HIỆU

«Motobécane» Kiểu BMA

SỨC MẠNH 1 NGỰA. — **Một giờ chạy được 80 cây số**

Một trăm cây số tốn có 1 lít săng

xin giấy cầm bánh, khỏi xin số Trường-tiền

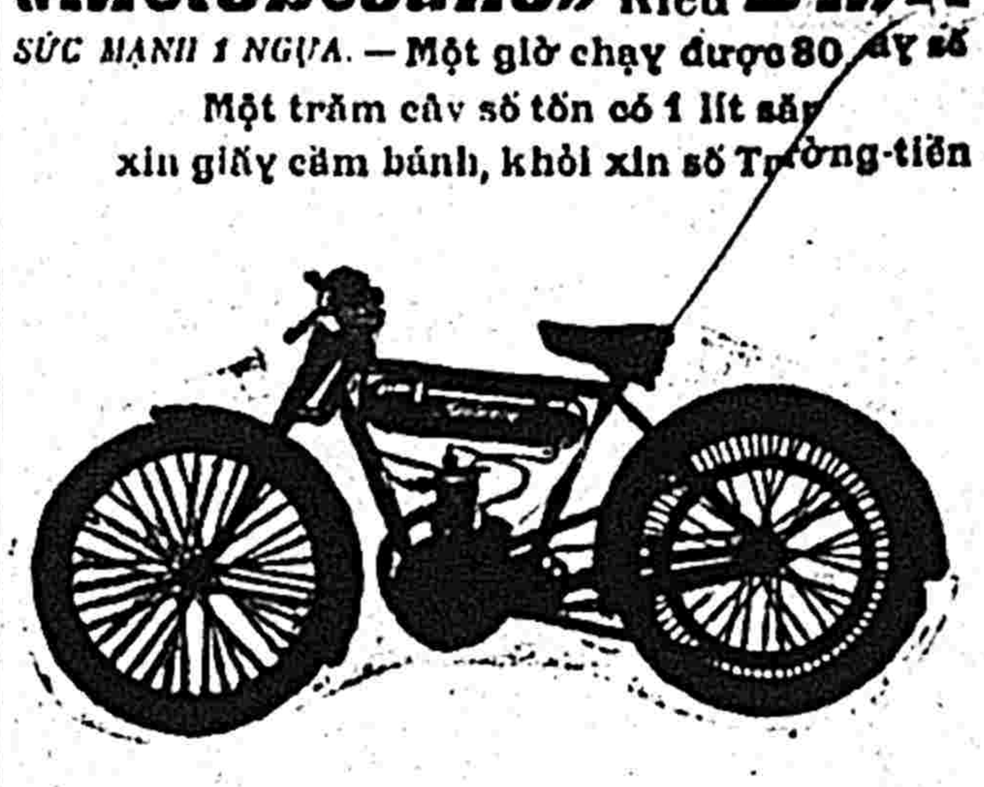

Bán tại hãng:

COMPAGNIE FRANCO-CHINOISE D'IMPORTATION (F. Delost)

21, Boulevard Charner, 21 SAIGON

Institution

"VÕ-VĂN" CẦN-THƠ

Học sanh trúng tuyển kỳ thi Sơ-học 10 Juin 1930

1.— Đỗ-toàn-Thi	Rachgia	18.— Huỳnh tấn Quới	Cantho
2.— Mai bằng Quí	Takeo	19.— Trương ngọc Đối	Rachgia
3.— Trần quan Lộ	Cântho	20.— Đặng hữu Trí	Cantho
4.— Nguyễn văn Huệ	Bentre	21.— Lương văn Đắt	Cantho
5.— Đờm văn Thạnh	Cantho	22.— Kiêm-Ngân	Cantho
6.— Mai-Mai	Cantho	23.— Lê văn Quí	Rachgia
7.— Lưu nguơn Huỳnh	Cantho	24.— Mai bằng Bảo	Takeo
8.— Nguyễn văn Út	Saigon	25.— Lê văn Huỳnh	Cantho
9.— Trần văn Nghĩnh	Cantho	26.— Trần thanh Tân	Cantho
10.— Phạm đình Châu	Rachgia	27.— Mai viết Chính	Rachgia
11.— Nguyễn văn Chẩn	Longxuyên	28.— Võ ngọc Đạt	Cantho
12.— Phan văn Cần	Vinhlong	29.— Huỳnh văn Hơn	Thudaumot
13.— Mai quốc Lợi	Cantho	30.— Lê văn Sô	Cantho
14.— Huỳnh hữu Khôi	Cantho	31.— Trần văn Hộ	Longxuyên
15.— Bùi văn Giỏi	Cantho	32.— Nguyễn hữu Ngàn	Bentre
16.— Đặng hữu Hộ	Cantho	33.— Chim-Nam	Soctrang
17.— Lê văn Khanh	Cantho		

Ngày tựu trường: 1er Août 1930

Nhằm ngày mồng 7 tháng sáu nhuần Annam.

Trường có mở lớp 1ère Année cho học-sanh tiện bề thi vào Collège Cantho hoặc Ecole Normale Saigon, và trường cũng chăm nom trong mấy cuộc thi cho học-sanh khỏi thất bị-vọng.

SAIGON. — IMPRIMERIE THANH-THI-MAU

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-SÂM